Міністерство освіти і науки України

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

(повне найменування вищого навчального закладу)

Економіки та менеджменту

(назва факультету)

Бухгалтерського обліку та аудиту

(повна назва кафедри)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до дипломного проекту (роботи)

магістра

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: *Особливості організації бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в бюджетних установах (на прикладі Васильковецької сільської ради)*

Виконав: студент *6* курсу групи *ПОмз-61*
(ка)
напряму підготовки (спеціальності)

071 «Облік і оподаткування»

(шифр і назва напряму підготовки, спеціальності)

Миколишин С. Я.

(прізвище та ініціали)

Керівник *к.е.н., доц. Марущак Л.І.*

(прізвище та ініціали)

Рецензент

(прізвище та ініціали)

Нормоконтроль *к.е.н., доц. Співак С.М.*

(прізвище та ініціали)

м. Тернопіль – 2019

АНОТАЦІЯ

Миколишин С. Я. Особливості організації бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту в бюджетних установах (на прикладі Васильковецької сільської ради). – Рукопис.

Спеціальність 071 – Облік і оподаткування. – Тернопільський національний технічний університет ім. І.Пулюя – Тернопіль, 2019.

В роботі розкрито бухгалтерський облік органів місцевого самоврядування в сучасних умовах, наведено основи організації обліку в установах державного сектору економіки. Здійснено аналіз правового регулювання діяльності та фінансового забезпечення сільських рад.

Наведено методику обліку у сільських радах, особливості формування кошторису сільської ради як основного планового документу. Зазначено облікове забезпечення виконання кошторису сільської ради. Визначено нецільове використання коштів бюджетною установою.

Розкрито інформаційне забезпечення та контроль діяльності в сільських радах, наведено зміст та завдання аналізу інформації по доходах та видатках у бюджетних установах. Визначено методи контролю в сфері місцевого самоврядування.

Проведено аналіз діяльності Васильковецької сільської ради, а саме аналіз надходження та використання коштів загального фонду та спеціального фонду, виконання бюджету сільської ради.

Здійснено економічне обґрунтування показників діяльності сільської ради.

Ключові слова: органи місцевого самоврядування, доходи, витрати, бюджет, загальний фонд, спеціальний фонд.

ЗМІСТ	
Вступ	3
Розділ 1. Бухгалтерський облік органів місцевого самоврядування в сучасних умовах	7
1.1. Основи організації обліку в установах державного сектору економіки	7
1.2. Правове регулювання діяльності та фінансового забезпечення сільських рад	12
Розділ 2. Методика обліку у сільських радах	18
2.1. Формування кошторису сільської ради як основного планового документу	18
2.2. Облікове забезпечення виконання кошторису сільської ради	22
2.3. Нецільове використання коштів бюджетною установою	29
Розділ 3. Інформаційне забезпечення та контроль діяльності в сільських радах	33
3.1. Зміст та завдання аналізу інформації по доходах та видатках у бюджетних установах	33
3.2. Методи контролю в сфері місцевого самоврядування	37
Розділ 4. Аналіз діяльності Васильковецької сільської ради	42
4.1. Аналіз надходження та використання коштів загального фонду	42
4.2. Аналіз надходження та використання інших надходжень спеціального фонду	48
Розділ 5. Економічне обґрунтування показників діяльності Васильковецької сільської ради	53
5.1. Аналіз виконання бюджету сільської ради	53
5.2. Аналіз результатів фінансової діяльності установи	57
Розділ 6. Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях	60
6.1. Охорона праці на підприємстві	60
6.2. Розроблення і реалізація заходів щодо захисту працівників об’єкта (цеху, дільниці) від наслідків надзвичайних ситуацій	65
Висновки та пропозиції	69
Список використаних джерел	72
Додатки	

ВСТУП

Актуальність теми. З метою забезпечення державою своїх соціальних функцій, вона через органи влади або органи місцевого самоврядування утворюють окремі установи чи організації для забезпечення соціально-культурних, науково-технічних або інших функцій некомерційного характеру і є складовою частиною розвитку економіки країни, забезпечення добробуту і захисту її населення та організації надання різноманітних суспільних благ.

Такі установи функціонують на відміну від підприємств комерційного характеру – не утворюючи прибутку, а функціонують за рахунок коштів державного або місцевого бюджету, залежно від форми власності, або за рахунок позабюджетних фондів на основі затвердженого фінансового плану кошторису доходів і витрат. Бюджетні установи, використовують надане їм безоплатно майно від держави або комунальні активи та можуть надавати певні платні послуги із отриманням доходів, проте основним джерелом за рахунок якого здійснюється фінансування установи є бюджетні кошти.

Проведення реформи децентралізації органів місцевого самоврядування, дало поштовх до зміни системи фінансування сільських та селищних рад, яка роками не задовільняла місцеве самоврядування.

Недостатня матеріально-технічна база і фінансове забезпечення місцевого самоврядування органами державної влади, непрозорий розподіл між ними коштів зіштовхувало місцеві органи та установи із проблемами забезпечення збалансованого соціально-економічного розвитку, суттєвого підвищення добробуту значної частини населення, вирішення гострих соціальних проблем.

Зміна принципів фінансування місцевого самоврядування в ході проведення децентралізації та створення ОТГ є актуальним завданням,

розв'язання якого надасть можливість для забезпечення виконання місцевим самоврядуванням своїх повноважень і функцій. Для чого органам самоврядування необхідно бути забезпеченими відповідними фінансовими та матеріальними ресурсами у необхідному обсязі, який забезпечить виконання завдань та функцій щодо надання соціальних послуг населенню.

Для ефективного використання бюджетних коштів та інших наданих установі активів, а також забезпечення належної господарської діяльності у бюджетних установах забезпечується ведення бухгалтерського обліку у якому відображаються всі операції щодо руху бюджетних коштів. Бухгалтерський облік одержаних установою доходів і здійснених видатків в здійснюється в обов'язковому порядку, завдяки йому забезпечується контроль основних показників її діяльності, аналіз виконання бюджетних програм та державний контроль використання бюджетних коштів.

Облік у бюджетних установах є самодостатньою обліковою системою, яка призначена для підготовки та надання інформації для забезпечення управління, він має бути ощадним і доцільним щодо використання виділених коштів. Враховуючи проведенні у 2017 році зміни, сьогодення вимагає нової наукової методології для розвитку обліку та удосконалення його ведення відповідно до світових вимог.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання організації бухгалтерського обліку, аналізу та контролю відображено в працях наступних вчених, зокрема: П.Й. Атамас, О.В. Артюх, М.А. Болюх, Т.В. Гладких, Р.Т. Джога, А.П. Заросило, Н.О. Кулявець, С.О. Левицька, Л.Г. Ловінська, М.Р. Лучко, В.Ф. Максімова, Н.О. Марценяк, М.Г. Михайлов, В.В. Петруніна, С.В. Свірко, Є.Ю. Шара, О.Б. Юрченко та інші.

Результати проведених ними досліджень сформували наукову базу, яка створює умови для вивчення проблемних питань обліку фінансування та цільового використання коштів в нових умовах, зумовлених реформою із децентралізації. Вищевикладене свідчить про значне значення обліку у системі фінансового забезпечення бюджетних установ, як засобу

інформаційної підтримки управління його доцільним використанням, що і зумовлює актуальність теми дослідження.

Метою дипломної роботи є висвітлення теоретичних засад і діючої практики обліку, аналізу та контролю у сільській раді.

Для досягнення цієї мети в роботі поставлено такі **завдання**:

- розглянути наукові підходи до організації обліку у бюджетних установах;
- розкрити порядок обліку видатків бюджетних установ та їх відображення у звітності;
- висвітлити значення, завдання, методи та джерела даних аналізу діяльності органу місцевого самоврядування;
- здійснити аналіз надходження та використання коштів;
- викласти методику аналізу результатів фінансової діяльності установи;
- охарактеризувати систему фінансового контролю та його вивчити його проблеми;
- розкрити практику нецільового використання бюджетних коштів і відповідальності за порушення бюджетного законодавства.

Об’єктом дослідження є фінансування та цільове використання коштів органом місцевого самоврядування Васильковецька сільська рада.

Предметом дослідження є система фінансово-облікового забезпечення органу місцевого самоврядування та контроль за цільовим використанням коштів.

Методологію дослідження складають наукові положення сучасної економічної теорії, дослідження вітчизняних та зарубіжних науковців і практиків у сфері бюджетного обліку, фінансового аналізу та контролю, що містяться у навчальній, спеціальній і періодичній літературі; матеріалах науково-практичних конференцій.

У роботі використано загальнонаукові та спеціальні методи пізнання економічних явищ, які забезпечили розв’язання поставлених завдань з

обраного напрямку дослідження. Теоретичні і практичні розробки базуються на таких методах: спостереження, абстрагування, комплексного, системного, історичного і логічного підходу, індукції, дедукції, аналізу, синтезу, експерименту, творчого пошуку. У процесі дослідження наукової проблематики та вивчення досвіду вітчизняних та зарубіжних науковців застосовано економіко-статистичні методи (порівняння, групування, табличний, графічний, стандартизації показників досліджуваних явищ), економіко-логічні прийоми аналізу.

Інформаційною базою є документація і звітність органу місцевого самоврядування Васильковецька сільська рада, нормативно-правові та інструктивні документи.

Практичне значення роботи. Результати наукового дослідження, окремі пропозиції щодо удосконалення обліку, аналізу та контролю фінансування та цільового використання бюджетних коштів на підприємствах державного сектору мають прикладне значення і можуть бути використані у практичній діяльності.

Структура дипломної роботи. Дипломна робота структурно складається із вступу, шести розділів і висновків, містить таблиці та рисунки.

РОЗДІЛ 1
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

1.1. Основи організації обліку в установах державного сектору економіки

Бюджетні установи відрізняються від комерційних підприємств, що визначається рядок певних особливостей які впливають на організацію їх бухгалтерського обліку тай взагалі на всю організацію системи обліку. По перше установи призначені не для отримання прибутку від діяльності, а забезпечення певної категорії населення необхідною соціальної або адміністративною послугою. Це мета визначається тим, що бюджетні установи на перед визначають необхідний обсяг доходу, тобто коштів, які будуть їй спрямовані із бюджету ,державного чи місцевого, залежно від форми власності та підпорядкування.

Виходя з викладеного, бюджетними установами є ті, що повністю або частково забезпечуються за рахунок фінансування із бюджету (державного або місцевого), а також здійснюють видатки згідно затвердженого плану кошторису [9].

Основними принципи бюджетного фінансування є:

- безповоротність наданних коштів, тобто отримані кошти не повертаються до джерела фінансування, адже бюджетна організація не має; власних доходів і не є комерційною організацією;

- віділені кошти витрачаються суто на визначені цілі, тобто кошти витрачаються відповідно до запланованих статей кошторису за кодами економічної класифікації видатків;

- суворий контроль здійсненими витратами та їх цільовим призначенням, який забезпечуються казначейською службою, вищими розпорядниками коштів або аудиторською службою;

- фінансування безпосередньо пов'язане із виконанням кошторису прочому наступні надходження залежать від дорочесного використання попередньо траншу коштів [99].

Призначенням бухгалтерського обліку у бюджетних установах є повне відображення здійснених господарських операцій, яке забезпечує їх своєчасність та точність у первинних документах та облікових регістрах за цільовим призначенням [38, с. 347].

Установи, які фінансуються за бюджетні кошти, проводять облік виконання кошторисів видатків, який зазвичай називають бюджетним обліком, його сутність виявляється через функції, які він виконує, а саме:

• контроль за використанням бюджетних коштів;

• зазначення всіх операцій, які проводяться за рахунок бюджетних коштів у документах;

• узагальнення інформації по проведених операціях у фінансовій звітності;

• забезпечення збереження коштів бюджету як державної власності [36].

Бюджетний бухгалтерський облік має забезпечити:

• контроль за виконанням кошторису;

• контроль за станом розрахунків з контрагентами;

• збереження грошових коштів та матеріальних цінностей;

• повне фіксування господарських операцій по витрачанню коштів за цільовим призначенням;

• контроль правильності оформлення документів та законності операцій.

Отже, з огляду на наведене, бухгалтерський облік є системою збирання, реєстрації й узагальнення інформації про склад засобів, джерел їх

формування та зобов’язань установи, фінансових процесів за допомоги суцільного, безперервного й документального обліку всіх господарських операцій, що відображають господарську діяльність [36].

Необхідно зазначити, що бухгалтерський облік в бюджетних установах має свої специфічні особливості:

• організація обліку господарських операцій у розрізі статей бюджетної класифікації;

• окремий облік одержаних коштів із бюджету та власних надходжень;

• розподіл обліку видатків за джерелами їх покриття;

• ведення обліку касових і фактичних видатків;

• контроль за виконанням кошторису видатків;

• відповідність обліку і звітності вимогам нормативних документів;

• галузева специфіка обліку залежно від галузі;

• відсутність здійснення попередньої оплати за товари, послуги, виконані роботи та ін. [94].

Для ефективного функціонування бюджетної установи є доцільним здійснювати планування та визначати мету, якої вона має досягнути при здійсненні свої фактичної діяльності. У даному варіанті бухгалтерський облік є поєднанням виробничої діяльності із особами які визначають напрямок діяльності установи. Відповідальність за організацію та ведення бухгалтерського обліку несе керівник та головний бухгалтер установи.

Однак сучасні реалії функціонування суб’єктів, що фінансуються з бюджету, висувають нові вимоги до інформаційної бази управління, реалізація виконання яких повинна знаходити своє легальне вирішення [37].

Негативними тенденціями при здійсненні бухгалтерського обліку у бюджетнгих установах можна визначити те, що при веденні обліку:

- як правило облік ведеться по окремих напрямках;
- відсутні сучасні спеціалізовані бухгалтерські програми вітчизняного виробництва орієнтовані на різні галузі бюдету;

- нераціональна організація праці у бухгалтеріях.

До позитивних моментів відносять те, що робочі процедурт облікових працівників чітко регламентований посадовою інструкцією. Сьогодення показує те, що у роботу будь-якої установи для підвищення ефективності її роботи необхідно вносити корекити для її оперативності та підвищення аналітичності через удосконалення документообігу та облікової документації. Запровадження електронного документообігу забезпечує прискорення отримання та обробки первинної інформації,а отже і заощаджує час працівникам бухгалтерії для більш інфориатвного та ефективне його використання при здійсненні облікових процедур [5].

Відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» установи державного сектору економіки самостійно обирають форму бухгалтерського обліку як певну систему реєстрів обліку порядку та способу реєстрації та узагальнення інформації в них з додержанням єдиних засад та з урахуванням особливостей своєї діяльності та технології обробки даних [66].

Слід зауважити, що зважена та обґрунтована система заходів щодо організації бухгалтерського обліку повинна гарантувати своєчасне та повне інформаційне забезпечення запитів внутрішніх і зовнішніх користувачів.

Державний нагляд у сфері методології здійснення бухгалтерського обліку створює його єдність та забезпечує співставність показників різних аналогічних установ в межах однієї галузі, а також сприяє підвищенню його інформативності завдяки одержання єдиних показників у галузі для контролю за виконанням кошторисів. До узагальнених рис організації бухгалтерського обліку відносять:

• узгодженість та оперативний зв’язок між виконавцями та головним бухгалтером вищого рівня управління;

• раціональна робота бухгалтера в часі та просторі;

• забезпечення облікового процесу закладу та надання оперативної інформації керівнику установи.

Існуюча на сьогодні система обліку має певні проблеми у питаннях організації бухгалтерського обліку у бюджетних установах. До головних з відносять те, що:

• в процесі обліку господарських операцій одночасно застосовують два методи нарахування – касовий та метод фактичний;

• відсутність єдиного підходу до визначення господарських операцій цільових фондів;

• подвійне подання звітності, один головномиу розпоряднику коштів, а другий – органам казначейської служби, тобто відбувається подвоєння одних і тих же ж даних [22].

Враховуючи сучасні економічні перетворення вся облікова система перебуває у перехідному стані, відбуваються зміни та його становлення, відхід від радянського способу ведення бухгалтерії, проте ціла плеяда питань із організації ведення бухгалтерського обліку та складання звітності установ залишаються не вирішеними, а саме:

• необхідність приведення вітчизняних нормативів із ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності до міжнародних стандартів;

• відсутність єдиного підходу до ведення бухгалтерського обліку у бюджетрних установах, тобто відсутня інфіормаційна складова у розрізі галузей та не порівнянність показників між різнопрофільними установами;

• відсутність єдиного підходу до облікової політики на різнонаправлених та споріднених установах, вони визначаються окремо за кожною установою [81].

Посилення тенденцій до євроінтеграції вимагають від уряду привести у відповідність до міжнародних вимог організацію бухгалтерського обліку та уніфікацію звітності за міжнародними стандартами.

Процес реформування бухгалтерського обліку бюджетних установ в державі відбувається із 01.01.2017, ас саме: коли здійснено перехід на новий План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, який

затверджений Наказом Міністерства фінансів України №1203 від 31.12.2013, та передбачає здійснення обліку за міжнародними стандартами [75].

Проте перехід до міжнародних стандартів в умовах проведення реформування економіки має бути націлений не на ускладнення облікового процесу, а забезпечуватись прийняттям нормативно-правових актів направлених на інтеграцію системи обліку до міжнародних вимог з урахуванням інтересів національної економіки. Тобто, для приведення системи бухгалтерського обліку у відповідність до міжнародних стандартів доцільно привести у відповідність вітчизняну нормативну базу до міжнародних вимог, а також забезпечити складання звітності на основі сучасних технологій [16].

Отже, підсумовуючи сказане, можна вважати, що бухгалтерський облік у бюджетних установах є окремою системою, яка через свої показники та звітність надає необхідний масив інформації внутрішнім та зовнішнім користувачам, проте на сьогоднішній день потребує удосконалення із погляду приведдeня методології до вимог міжнародних стандартів та застосування прогресивних інформаційних технологій.

1.2. Правове регулювання діяльності та фінансового забезпечення сільських рад

Проведення адміністративної реформи шляхом утворення об’єднаних територіальних громад дозволяж вирішувати проблематику громад на місцях без втручання органів державної влади. До їх утворення, а також у сільських та селищних Радах, які ще необєднались у громади, існують певні ознаки, які їх вирізняють від об’єднаних громад, зокрема:

− низький рівень фінансового забезпечення;

− відсутність інфраструктури, що забезпечує надання житлово-комунальних послуг населенню;

− складна демографічна ситуація та відсутність перспектив особистого розвитку, тобто значну частину населення становлять пенсіонери;

− низьким рівнем інформаційного забезпечення та освіти [85].

Належне існування органу місцевого самоврядування напряму залежить від його матеріально-технічної бази та можливості фінансово забезпечити потреби громади використовуючи наявні акти, зокрема: включає рухоме та нерухоме майно, грошові кошти, природні ресурси.

Документом, який визначає фінансові відносини між державою та громадою є бюджетний кодекс, у якому вказано, що бюджетами місцевого самоврядування визнаються бюджети територіальних громад, сіл, селищ, міст та їх об’єднань (стаття .63).

Їх бюджети відображають надходження до бюджету громати, а також витрати на виконання власних повноважень. Типова структура бюджету сільської ради наведено на рис. 1.1.

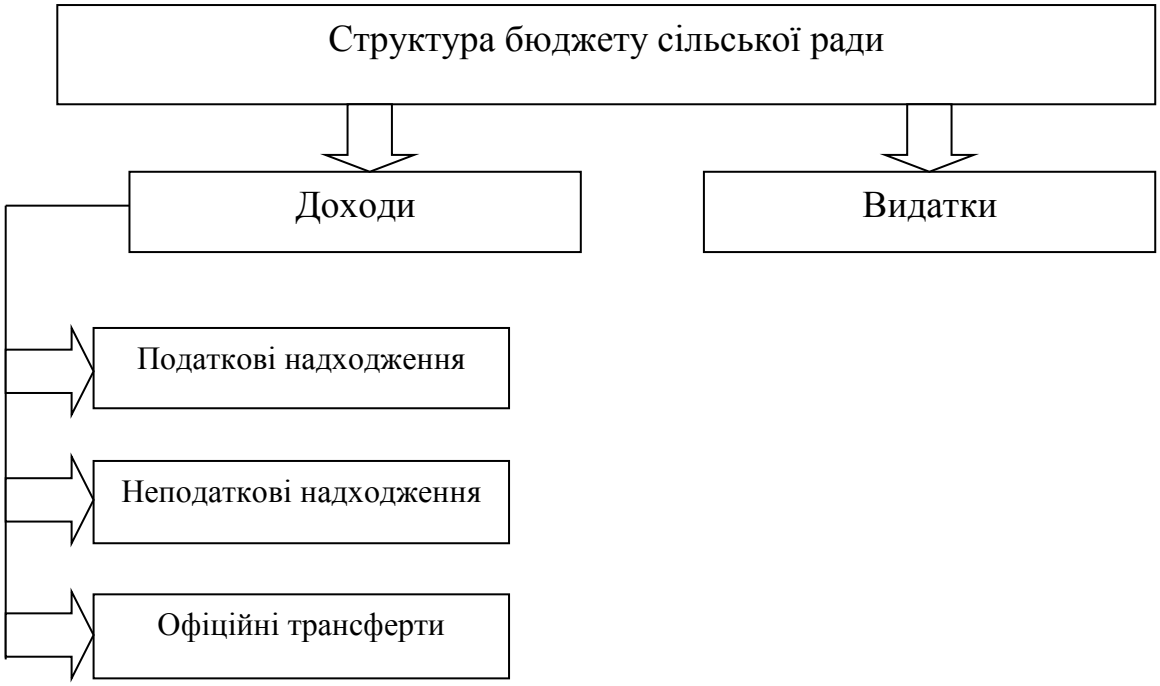

Рис.1.1. Структура бюджету Васильковецької сільської Ради

На сьогоднішній день фінансування органів місцевого самоврядування вирізняється її централізацією, тобто державою здійснюється контроль за надходженнями та витратами коштів, як через податкові органи так і через органи казначейства, існує залежність місцевих бюджетів від трансфертів з Державного бюджету. Все це пов'язано із незавершеними процесами реформування податкової та бюджетної сфери, а також адміністративно-територіальної реформи, адже ще не усі громади об'єднались у об'єднані територіальні громади (ОТГ). Не завершення основних пов'язаних реформ є підставою для виникнення проблем із забезпреченям планування дохідної части місцевого бюджету. Виходячи із цього до компетенції органів місцевого самоврядування належать наступні питання (рис. 1.2).

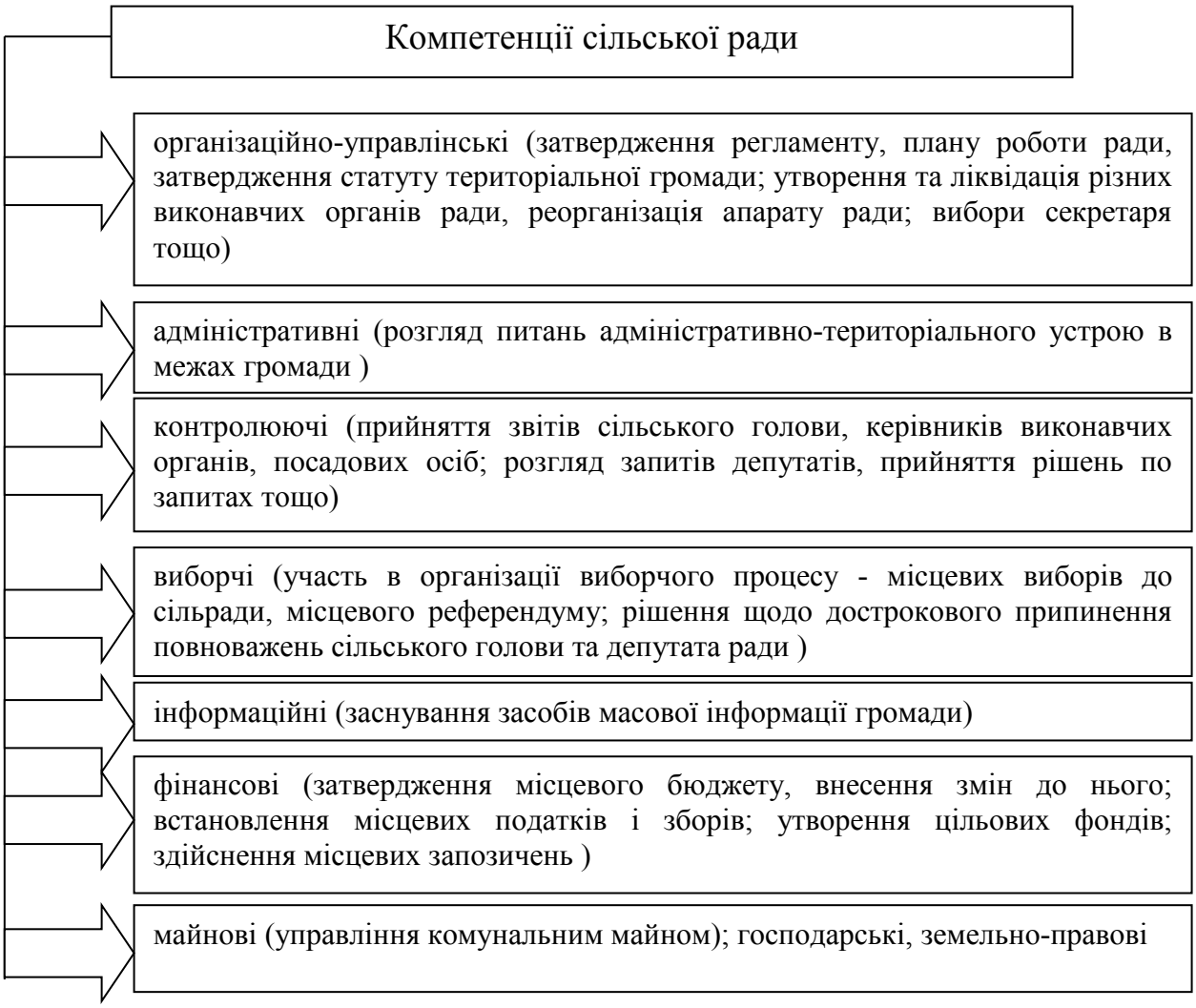

Рис. 1.2. Компетенції сільської ради

Органи місцевого самоврядування самостійно здійснюють планування власних бюджетів, які у подальшому затверджуються у оганам казначейства та погоджуються із фінансовим органом у державній адміністрації. Органи державної влади у процес планування бюджетів місцевих органів не втручаються. При здійсненні планування своїх доходів та видатків селищні ради мають їх планувати так, що б вони забезпечували їх ефективне функціонування. До коштів доходів місцевого бюджету відносять:

− податки і збори у обсягах передбачених Податковим кодексом України;

− бюджетні трансферти;

− інші надходження від операцій із капіталом, зокрема: надходження від реалізації безхазяйного майна, відумерлої спадщини, оренди або продажи активів комунальної власності.

Виходячи з цього для аналізу надходжень та виконання бюджету, у сільській раді має бути присутнім необхідний штат працівників, який здійснює аналітичні та облікові, а також контрольні функції, структура нсільської ради відображена на рис. 1.3.

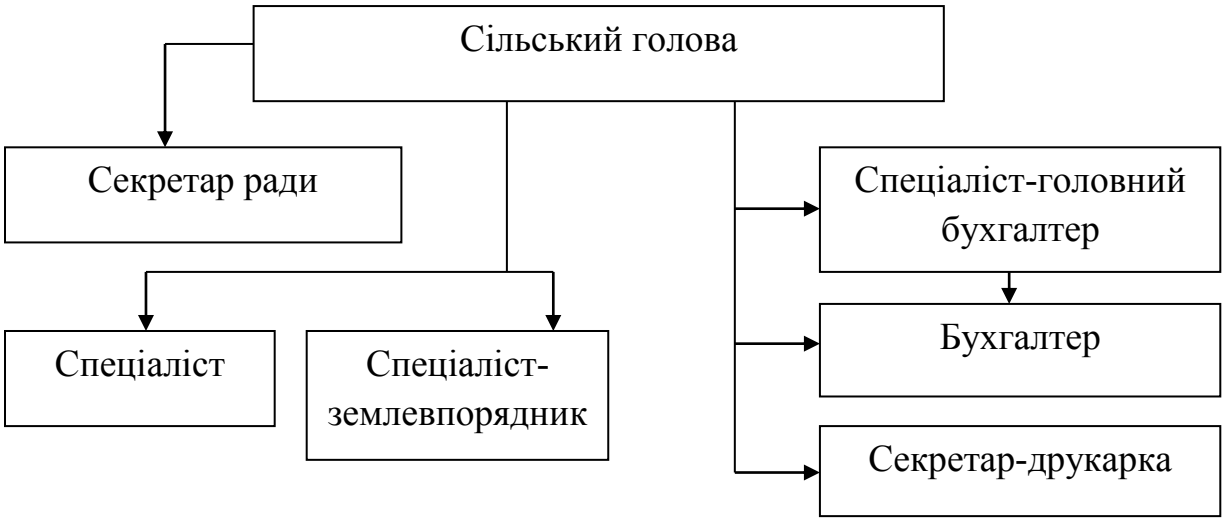

Рис. 1.3. Організаційна структура управління Васильковецької сільської ради

У разі недостатності власних коштів на покриття видатків, їх недостача покривається міжбюджетними трасфертами або так зване бюджетне фінансування за рахунок державного або обласного бюджету, тому велике значення дл я органу місцевого самоврядування має матеріально-технічна база та природні ресурси наявні на території, які розглядаються як джерело доходу громади.

В загальних рисах бюджетне фінансування органу місцевого самоврядування передбачає безповоротність наданих коштів із державного бюджету для покриття ним видатків [17, с.36].

Проведення бюджетних трансертів здійснюється на підставі певних принципів (табл.1.1).

Таблиця 1.1

Принципи кошторисного фінансування бюджетних установ

Принцип	Характеристика
Плановість	Принцип означає те, що фінансування здійснюється на підставі та в межах установленого плану. Плановим документом є кошторис, у якому розраховані й затверджені планові витрати на відповідний плановий період чи заходи. Розрахунки планових витрат здійснюються, як правило, на основі нормативного методу. Складання кошторису ґрунтується на показниках, які характеризують обсяги діяльності бюджетної установи, та нормативах витратах за окремими статтями. Крім того, витрати можуть визначатися й на підставі статистичних розрахунків, виходячи з динаміки розвитку бюджетної установи
Цільовий характер виділених коштів	Сутність цільового характеру полягає в тому, що виділені кошти можуть бути спрямовані тільки на цілі, передбачені кошторисом. При цьому в окремих випадках може надаватися право бюджетній установі на здійснення певного перерозподілу коштів між окремими статями витрат
Виділення коштів залежно від фактичних показників діяльності установи	Фінансування бюджетної установи здійснюється за кошторисом, однак виходячи не з планових, а з фактичних показників, тобто не автоматично за планом, а з урахуванням реальних потреб бюджетної установи. Це дуже важливо, оскільки сприяє недопущенню завищення планових розрахунків для отримання більших обсягів фінансування
Підзвітність	Передбачає обов’язкову звітність установ, які перебувають на кошторисному фінансуванні за реальне використання коштів. При цьому встановлена відповідальність за порушення принципів і правил кошторисного фінансування

Як свідчить практика у селищних радах до реформи децентралізації практично не було достатніх доходів для виконання, або розширення своєї соціальної функції. Всі кошти акумулювались на центральному рівні, тому основною часткою їх надходжень було бюджетне фінансування, тобто кошти надавальсь цілеспрямовано із Державного бюджету через органи казначейства, що створювало керівниками органів місцевого самоврядування значні труднощі.

На сьогоднішній день ситуація кардинально змінилась і та селищна рада яка має на чолі доброго керівника може забезпечити себе надходлжєення коштів, якщо не уповному обсязі, то хоча б значну їх частину.

Власні надходження одержані сільською радою відносяться до доходів спеціального фонду кошторису та можуть витрачатись на потреби громади за визначеними цільовим призначенням.

Проте незважаючи на достатність власних надходжень місце кожного органу самоврядування, у тому числі і Васильковецької сільської ради у бюджетному процесі, передбачається Бюджетним кодексом України, у якому визначено, що учасниками бюджетного процесу є органи місцевого самоврядування, державні органи та посадові особи у яких є на те повноваження [13].

Васильковецької сільської ради є учасником цього процесу, як розпорядник бюджетних коштів так, як здійсненя нею витрат відбувається через органи казначейської служби на основі кошторису, у якому передбачено всі статті доходів та видатків на звітний період із їх дедальною характеристикою.

РОЗДІЛ 2
МЕТОДИКА ОБЛІКУ У СІЛЬСЬКИХ РАДАХ

2.1. Формування кошторису сільської ради, як основного планового документу

Процедура формування, розгляду та затвердження кошторису сільської ради виконується відповідно до Постанови КМУ «Про порядок складання, розгляду, затвердження й основні вимоги щодо виконання кошторисів бюджетних установ» [75], затвердженої від 28.02.2002 № 228 із змінами та доповненнями. У Постанові затверджено порядок складання кошторису установи. Виділення бюджетних коштів для установ проводиться після підписання та затвердження кошторису.

«Кошторисом бюджетної установи називають основний плановий документ, що надає повноваження установі на отримання доходів та здійснення видатків, вирішує обсяг та напрям використання коштів для досягнення цілей своєї діяльності та виконання покладених на неї завдань, визначених на рік у відповідності до бюджетних призначень» [75] (рис 2.1).

Бюджетне призначення виконує головний розпорядник коштів, однак воно має лімітоване в кількості та часі й дозволяє надавати установі бюджетні асигнування щодо виконання платежів згідно плану за рахунок коштів бюджету.

Кошторис складається із загального та спеціального фондів. У загальний фонд включаються надходження загального фонду бюджету, які розподіляються на статті видатків.

«Спеціальний фонд кошторису – надходження з спеціального фонду бюджету для здійснення видатків спеціального призначення та на виконання пріоритетних заходів, зв’язаних з виконанням установою основних функцій» [75].

Рис. 2.1. Призначення кошторису бюджетної установи

Міністерство фінансів України затверджує кошториси та плани асигнувань бюджетних установ на поточний рік.

«Під планом асигнувань загального фонду бюджету розуміють помісячний розподіл асигнувань з бюджету, які затверджені в загальному фонді кошторису, що визначає взяття установою на себе бюджетних зобов’язань і здійснення видатків протягом року» [75].

Сільська рада отримує та витрачає бюджетні кошти згідно затвердженого кошторису та плану асигнувань загального та спеціального фондів.

Отже, бюджетне зобов’язання виконується підписанням договорів про придбання матеріалів, інших послуг протягом бюджетого періоду та супроводжується витрачанням бюджетних коштів.

Керівник є розпорядниками бюджетних коштів від імені бюджетних установ та мають права на витрачання коштів згідно затверджених документів (рис. 2.2).

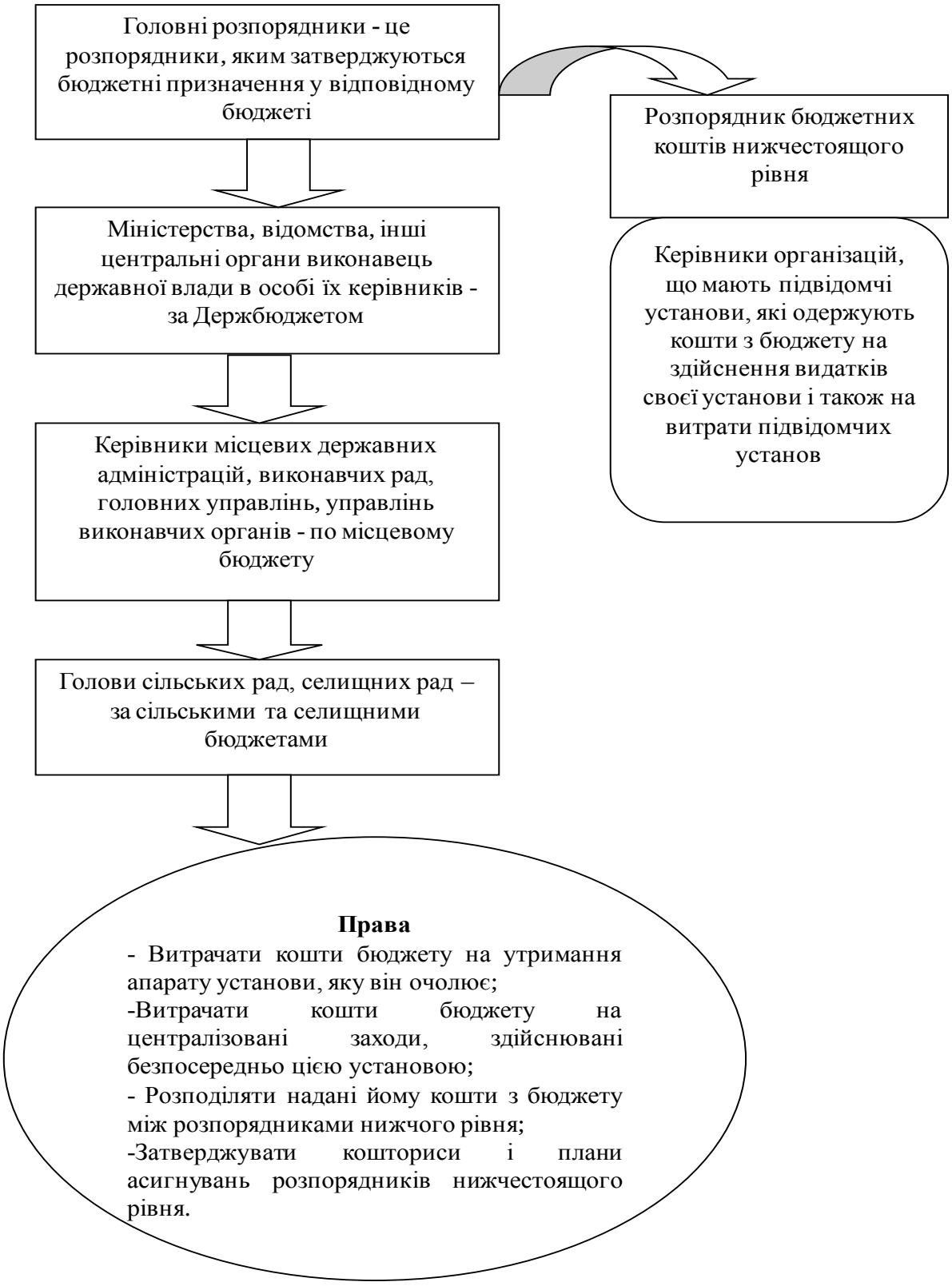

Рис. 2.2. Склад розпорядників бюджетних коштів

На початку планування доходів та видатків складається проект

кошторису установи, де вказують орієнтовні дані згідно норм видатків, які надаються для сільської ради.

При плануванні обсягів видатків сільська рада враховує наступні показники (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Особливості планування обсягів видатків

Фактори, які впливають на обсяги видатків	Деталізація видатків
об'єктивна потреба в коштах, виходячи зі своїх основних виробничих показників і контингентів, що встановлюються для установ	виконання вимог стосовно першочергового забезпечення бюджетними коштами видатків на оплату праці з нарахуваннями; господарські потреби установи
обсяг виконуваної роботи, штатної чисельності, необхідності реалізації окремих програм і запланованих заходів щодо скорочення видатків у плановому періоді	надання кредитів з бюджету; видатки на ремонт приміщень

Для прикладу наведемо основні видатки у розрізі кодів економічної класифікації видатків на утримання аппарату управління (табл.2.2).

Таблиця 2.2

Основні статті видатків за кодами економічної класифікації

Назва КЕКВ	**Код**
Поточні видатки	2000
Оплата праці та нарахування	2100
Використання товарів та послуг	2200
Предмети, матеріали, обладнання, інвентар	2210
Оплата послуг (крім комунальних)	2240
Оплата комунальних послуг та електроносіїв	2270
Оплата електроенергії	2273
Оплата природного газу	2274
Інші поточні видатки	2800
Капітальні видатки	3000
Придбання основного капіталу	3100
Придбання обладнання довгострокового користування	3110
Капітальний ремонт	3130
Капітальний ремонт інших об'єктів	3132

Із вищенаведеного бачимо, що кошторис сільської ради є головним фінансовим плановим документом. Крім того, у кошторисі установи записуються усі заплановані видатки та кредитування місцевих бюджетів, однак під час обліку виконання кошторису виникають труднощі у його веденні.

2.2. Облікове забезпечення виконання кошторису сільської ради

Для Васильковецької сільської ради, яка відноситься до органів місцевого самоврядування базою діяльності є місцевий (сільський) бюджет.

При ведення бюджетного обліку необхідно враховувати його приципи (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Принципи організації бюджетного обліку

№ з/п	Принципи	Сутність принципів
1	2	3
1	Автономності	Полягає у відокремленості фінансових та матеріальних ресурсів установи як самостійної одиниці від аналогічних об'єктів власності керівників, працівників та інших організацій, що забезпечує дотримання фінансової дисципліни та збереження засобів господарювання
2	Безперервності (діяльності, що триває)	Розуміється реальність подальшої діяльності установи впродовж розумного періоду, якщо немає передумов для її ліквідації найближчим часом
3	Періодичності	Передбачає, що діяльність бюджетної установи умовно може бути поділена на періоди з метою складання фінансової звітності. Головним звітним періодом є календарний рік. Проміжні облікові періоди визначаються кварталами, місяцями.
4	Єдиного грошового вимірника	Принцип наголошує на превалюванні грошового вимірника над трудовим, натуральним.
5	Історичної собівартості	Активи обліковуються за первісною вартістю - вартістю придбання, спорудження та виготовлення. До історичної собівартості не включаються видатки на ранспортування, налагодження та пуск Ці видатки, а також видатки з капітального ремонту, відносяться на фактичні видатки установи.
6	Нарахування та відповідності доходів і витрат	Доходи записуються тоді, коли вони нараховані, видатки– тоді, коли вони сталися.
7	Повноти висвітлення	Суцільне висвітлення господарської діяльності установ реалізується: у завершеності фінансової звітності; у розшифруваннях до показників фінансової звітності
8	Обачності (обережності)	Доходи враховуються тоді, коли можливість їх отримання стає досить реальною, а видатки – тоді, коли можливість їх здійснення є досить імовірною подією. Обережність дає змогу уникнути переоцінювання доходів та недооцінювання видатків
9	Постійності	Сутність полягає в незмінності облікової політики, принципів, методів та процедур, прийнятих методологією відбиття господарських операцій. Зміни можливі лише за умов, передбачених відповідними положеннями.

Для забезпечення своєї діяльності бюджетна установа, повинна мати засоби праці у вигляді необоротних матеріальних та нематеріальних активів. Типова кореспонденція рахунків бухгалтерського обліку наведена у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

N з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
Облік основних засобів			
1	Придбання устаткування, що потребує монтажу	1513 (1523) "Будівельні матеріали"	2113 (2123) "Розрахунки за авансами, виданими постачальникам, підрядникам за товари, роботи і послуги", 6211 (6221) "Розрахунки з постачальниками та підрядниками"
	Відображення суми податку на додану вартість, якщо податок на додану вартість включено до податкового кредиту	6311 (6321) "Розрахунки з бюджетом за податками і зборами"	2113 (2123) "Розрахунки за авансами, виданими постачальникам, підрядникам за товари, роботи і послуги", 6211 (6221) "Розрахунки з постачальниками та підрядниками"
2	Передача устаткування у монтаж	1311 (1321) "Капітальні інвестиції в основні засоби", 1312 (1322) "Капітальні інвестиції в інші необоротні матеріальні активи", 1324 "Капітальні інвестиції в необоротні активи спецпризначення"	1513 (1523) "Будівельні матеріали"
3	Відображення витрат на придбання, створення (виготовлення), об'єктів основних засобів	1311 (1321) "Капітальні інвестиції в основні засоби", 1312 (1322) "Капітальні інвестиції в інші необоротні матеріальні активи", 1324 "Капітальні інвестиції в необоротні активи спецпризначення"	2113 (2123) "Розрахунки за авансами, виданими постачальникам, підрядникам за товари, роботи і послуги", 6211 (6221) "Розрахунки з постачальниками та підрядниками"
	Відображення суми податку на додану вартість, якщо податок на додану вартість включено до податкового кредиту	6311 (6321) "Розрахунки з бюджетом за податками і зборами"	2113 (2123) "Розрахунки за авансами, виданими постачальникам, підрядникам за товари, роботи і послуги", 6211 (6221) "Розрахунки з постачальниками та підрядниками"
4	Вилучення з доходу звітного періоду асигнувань у сумі поточних витрат, що включаються до первісної вартості об'єкта основних засобів	70 "Доходи за бюджетними асигнуваннями", 7111 (7121) "Доходи від реалізації продукції (робіт, послуг)", 7211 (7221) "Дохід від реалізації активів", 7311 "Фінансові доходи розпорядників бюджетних коштів" (7321 "Фінансові доходи державних цільових фондів")	54 "Цільове фінансування"

В бюджетних установах вартість запасів списують їх фактичні видатки на відміну від промислових підприємств, де всі використані виробничі запаси

переносять свою вартість на собівартість виготовленої готової продукції (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій із запасами розпорядниками бюджетних коштів

N з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
Облік запасів			
1	Оприбуткування придбаних виробничих запасів та інших нефінансових активів	15 "Виробничі запаси", 1812 (1822) "Малоцінні та швидкозношувані предмети", 1814 (1824) "Державні матеріальні резерви та запаси", 1815 (1825) "Активи для розподілу, передачі, продажу", 1816 (1826) "Інші нефінансові активи"	2113 (2123) "Розрахунки за авансами, виданими постачальникам, підрядникам за товари, роботи і послуги", 2116 (2126) "Дебіторська заборгованість за розрахунками з підзвітними особами", 6211 (6221) "Розрахунки з постачальниками та підрядниками"
	Відображення сум податку на додану вартість, якщо податок на додану вартість включено до податкового кредиту	6311 (6321) "Розрахунки з бюджетом за податками і зборами"	2113 (2123) "Розрахунки за авансами, виданими постачальникам, підрядникам за товари, роботи і послуги", 2116 (2126) "Дебіторська заборгованість за розрахунками з підзвітними особами", 6211 (6221) "Розрахунки з постачальниками та підрядниками"
2	Отримання виробничих запасів та інших нефінансових активів за операціями з внутрівідомчої передачі запасів	15 "Виробничі запаси", 18 "Інші нефінансові активи"	6611 "Зобов'язання за внутрішніми розрахунками розпорядників бюджетних коштів" (6621 "Зобов'язання за внутрішніми розрахунками за операціями з переміщення активів")
3	Зарахування до складу первісної вартості запасів витрат	15 "Виробничі запаси", 1812 (1822) "Малоцінні та швидкозношувані предмети", 1814 (1824) "Державні матеріальні резерви та запаси"	2116 (2126) "Дебіторська заборгованість за розрахунками з підзвітними особами", 6211 (6221) "Розрахунки з постачальниками та підрядниками"
4	Вибуття запасів	8013 (8023), 8113 (8123) "Матеріальні витрати", 8511 "Витрати за необмінними операціями", 8521 "Витрати на утримання апарату фонду"	15 "Виробничі запаси", 18 "Інші нефінансові активи"

Васильковецька сільська рада отримує кошти з місцевого (сільського) бюджету. За дебетом зазначених субрахунків записуються показники бюджетних асигнувань, власних надходжень та інших доходів, надходжень організації на відновлення касових видатків.

Сільська рада для проведення своєї діяльності має на рахунках грошові кошти, рух яких відбувається у готівковій і безготівковій формах. Аналітичний облік ведуть за реєстраційними рахунками, які відкриваються за кодами класифікації видатків. Облік руху коштів на бухгалтерських рахунках фіксується в накопичувальній відомості руху грошових коштів загального фонду. Бюджетні установи відкривають бюджетні і не бюджетні рахунки в органах ДКСУ з метою забезпечення обслуговування державного та місцевого бюджетів казначейством, та у випадках здійснення операцій, що не відносяться до операцій за виконанням бюджетів. Приклади бухгалтерських проведень з операцій із грошовими коштами наведено у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Кореспонденція рахунків для відображення операцій із грошовими коштами

N з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
Облік операцій з грошовими коштами			
1	Отримання асигнувань на виконання суб'єктом державного сектору своїх повноважень	2311 (2321) "Поточні рахунки в банку", 2313 (2323) "Реєстраційні рахунки"	70 "Доходи за бюджетними асигнуваннями", 54 "Цільове фінансування"
2	Нарахування доходів від реалізації активів	2117 (2128) "Інша поточна дебіторська заборгованість"	7211 (7221) "Дохід від реалізації активів"
3	Отримання спонсорських, благодійних внесків та іншої гуманітарної допомоги	2211 (2221) "Готівка у національній валюті", 2212 (2222) "Готівка в іноземній валюті", 2311 (2321) "Поточні рахунки в банку", 2313 (2323) "Реєстраційні рахунки"	7511 "Доходи за необмінними операціями", 7523 "Інші надходження"
5	Перерахування до бюджету податків і зборів	63 "Розрахунки за податками і зборами"	23 "Грошові кошти на рахунках"
6	Надходження в касу готівки з поточних, реєстраційних, спеціальних реєстраційних та інших рахунків	2211 (2221) "Готівка у національній валюті", 2212 (2222) "Готівка в іноземній валюті"	2311 (2321) "Поточні рахунки в банку", 2312 "Інші поточні рахунки в банку", 2313 (2323) "Реєстраційні рахунки", 2314 (2324) "Інші рахунки в Казначействі", 2315 (2325) "Рахунки для обліку депозитних сум"
7	Видача готівки з каси	2116 (2126) "Дебіторська заборгованість за розрахунками з підзвітними особами", 6416 (6426) "Розрахунки за страхуванням", 6511 (6521) "Розрахунки із заробітної плати"	2211 (2221) "Готівка у національній валюті"

Аналітичний облік готівки відображається у касовій книзі, де записи здійснюються в двох примірниках. Другтй примірник сторінки касової книги підшивається у касовий звіт, який подається до бухгалтерії. Потім у звіті зазначається кореспонденція рахунків. Схема документообігу касових операцій відображена на рис 2.3.

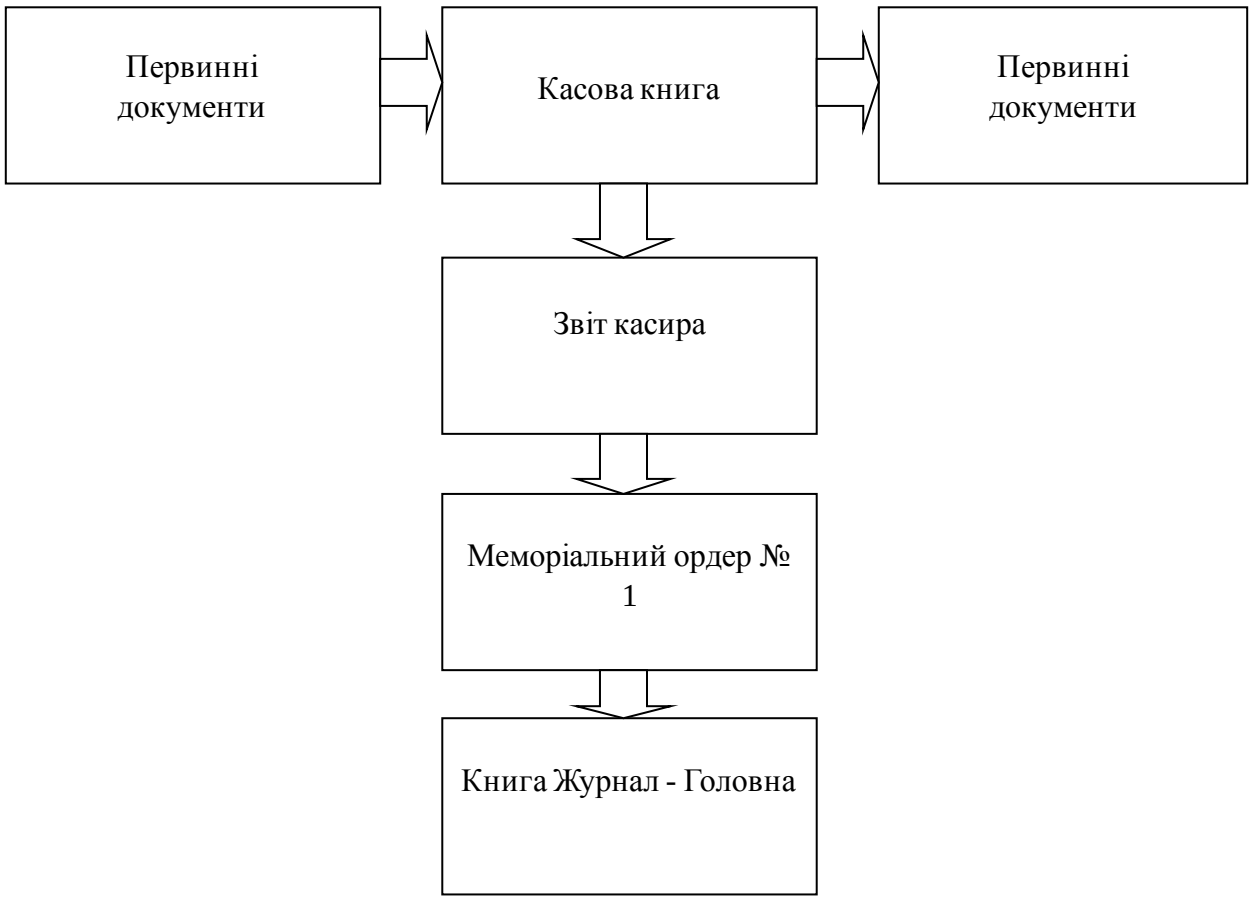

Рис 2.3. Схема облікового процесу з касових операцій бюджетних установ

В кінці періоду в ордері обчислюють надходження і вибуття готівки та розраховують на початок місяця залишок коштів у касі, який повинен дорівнювати такому ж показнику у касовій книзі. Результати переносять у книгу «Журнал-головна».

З метою забезпечення повного і своєчасного надходження бюджетних коштів і використання їх згідно з призначенням необхідна раціонально

організована система бухгалтерського обліку виконання кошторису доходів і видатків згідно нормативам законодавства.

Найбільш об’ємною статтею видатків Васильковецької сільської ради є видатки на заробітну плату. Заробітну плату нараховують відповідно до встановлених чинним законодавством посадових окладів, надбавок за вислугу років, ранг тощо (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій із заробітною платою

N з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
Операції із заробітною платою			
1	Нарахування заробітної плати працівникам	8011 (8021), 8111 (8121) "Витрати на оплату праці"	6511 (6521) "Розрахунки із заробітної плати"
2	Нарахування стипендій	8011 "Витрати на оплату праці", 8511 "Витрати за необмінними операціями"	6512 "Розрахунки з виплати стипендій, пенсій, допомоги та інших трансфертів населенню"
3	Нарахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	8012 (8022), 8112 (8122) "Відрахування на соціальні заходи"	6313 (6323) "Розрахунки із загальнообов'язкового державного соціального страхування"
4	Нарахування суми допомоги з тимчасової непрацездатності	8011 (8021), 8111 (8121) "Витрати на оплату праці"	6511 (6521) "Розрахунки із заробітної плати"
5	Нарахування суми допомоги з тимчасової непрацездатності, що здійснюється за рахунок ФССТВП	2114 (2124) "Дебіторська заборгованість за розрахунками із соціального страхування"	6511 (6521) "Розрахунки із заробітної плати"
6	Здійснення утримань із заробітної плати та стипендій відповідно до законодавства	6511 (6521) "Розрахунки із заробітної плати", 6512 "Розрахунки з виплати стипендій, пенсій, допомоги та інших трансфертів населенню"	6311 (6321) "Розрахунки з бюджетом за податками і зборами", 6313 (6323) "Розрахунки із загальнообов'язкового державного соціального страхування", 6416 (6426) "Розрахунки за страхуванням"

Видатки бюджетних коштів установи записують у книгах аналітичного обліку за їх видами. У цих книгах відображають деталізацію про видатки за КЕКВ, за загальним та спеціальним фондом. Інформація з виписок

Державного казначейства щоденно переноситься у книгу, яку в кінці місяця підписує виконавець. Загальні результати з книги переносять у відповідні ордери (рис.2.4).

Рис. 2.4. Загальна схема руху облікової інформації щодо обліку видатків Васильковецької сільської ради

Облік видатків ведеться за кодами економічної класифікації з метою контролю за виконанням кошторису. Функції контролю перебувають у тісному взаємозв’язку з обліковими процедурами. У випадку, якщо не виконується контрольна функція бухгалтерським обліком, тоді він не може бути ефективним. Водночас система контролю не повинна перешкоджати здійсненню обліку, і забезпечувати попередній, поточний і майбутній контроль.

2.3. Нецільове використання коштів бюджетною установою

Бюджетним кодексом України регулюються дії, які здійснюються при складанні, затвердженні та виконанні бюджетів, відповідальність за порушення бюджетного законодавства.

Цільове використання бюджетних коштів базується на дотриманні бюджетних призначень та бюджетних асигнувань розпорядниками коштів. В такому випадку, нецільове використання коштів бюджетною установою полягає у їх витрачанні на такі статті витрат, які не відповідають бюджетним призначенням, напрямам використання бюджетних коштів, передбаченими у паспорті бюджетної програми установи, бюджетним асигнуванням. Безпідставне використання бюджетних коштів відбувається через внаслідок зловживань посадових осіб або недбальство. Контроль за дотриманням бюджетного законодавства та нецільовим використанням бюджетних коштів здійснює Державне казначейство, тому витрачання коштів за КЕКВ, які не відповідають змісту здійсненої операції, виникають лише в окремих випадках. Першочерговим покаранням для установи є зменшення бюджетних асигнувань для установи (рис. 2.5).

Скорочення бюджетних асигнувань визначається звільнення прав на взяття бюджетного зобов’язання на певну суму на визначений термін до закінчення бюджетного періоду методом змін до кошторису установи. Порядком № 255 регламентовано метод скорочення бюджетних асигнувань установам бюджетних коштів при вчиненні таких порушень бюджетного законодавства, як нецільового використання бюджетних коштів.

Призупинення дій з бюджетними коштами ґрунтується на припиненні будь-яких операцій по виконанню платежів із розрахункових рахунків установи. Розпорядження про припинення дій з бюджетними коштами приймають протягом 3 робочих днів з часу подання акту ревізії контролюючого органу, де вказано про порушення нецільового використання бюджетних коштів. Може бути виявлено нецільове використання коштів за

бюджетною програмою, якої не має у бюджетному періоді, в такому випадку уповноважений орган вказує це в розпорядженні про припинення дій за бюджетною програмою.

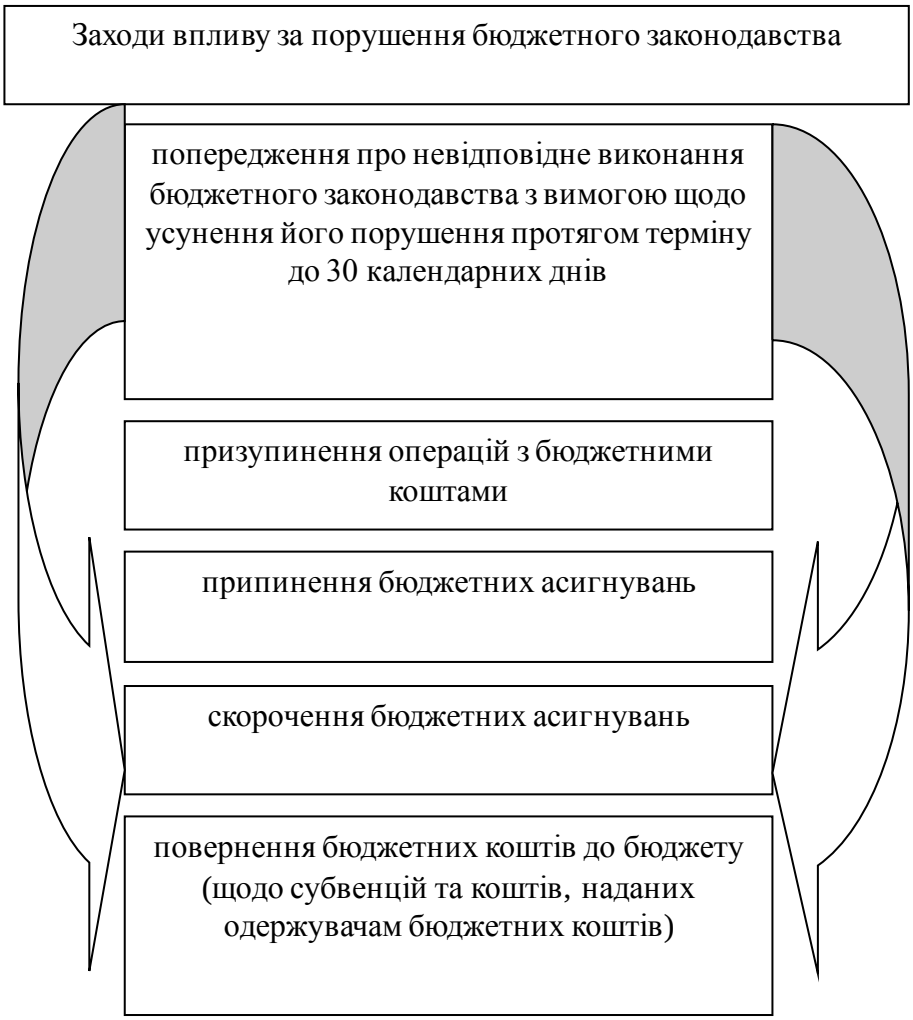

Рис. 2.5. Методи попередження та покарання за порушення бюджетного законодавства

Державне казначейство при отриманні вказівок про припинення операцій зупиняє операції на рахунках установи. Такі вказівки можуть бути оскаржені згідно Бюджетного кодексу України.

Органом казначейської служби може прийматись рішення щодо зупинення бюджетного асигнування установи, і перенесення відповідної суми на наступний період. Зупинка асигнувань є основою для коригування

кошторису та повідомлення казначейської служби про усунуті недоліки із наданням підтверджуючих документів.

Механізм усунення наслідків правопорушень одержувачем коштів відображено на рис. 2.6.

Рис. 2.6. Механізм усунення наслідків правопорушень

Якщо порушення законодавства одержувачем коштів не буде виконано у встановлені терміни, орган державної казначейської служби має повноваження щодо продовження або повторне призупинення бюджетних асигнувань. Водночас призупиненню підлягають будь-які операції, за винятком наступних заходів (рис. 2.7).

Доцільно зазначити, що кошти які одержувачем неналежно використано підлягають поверненню до бюджету у спосіб, який визначено Порядком №1163 [49].

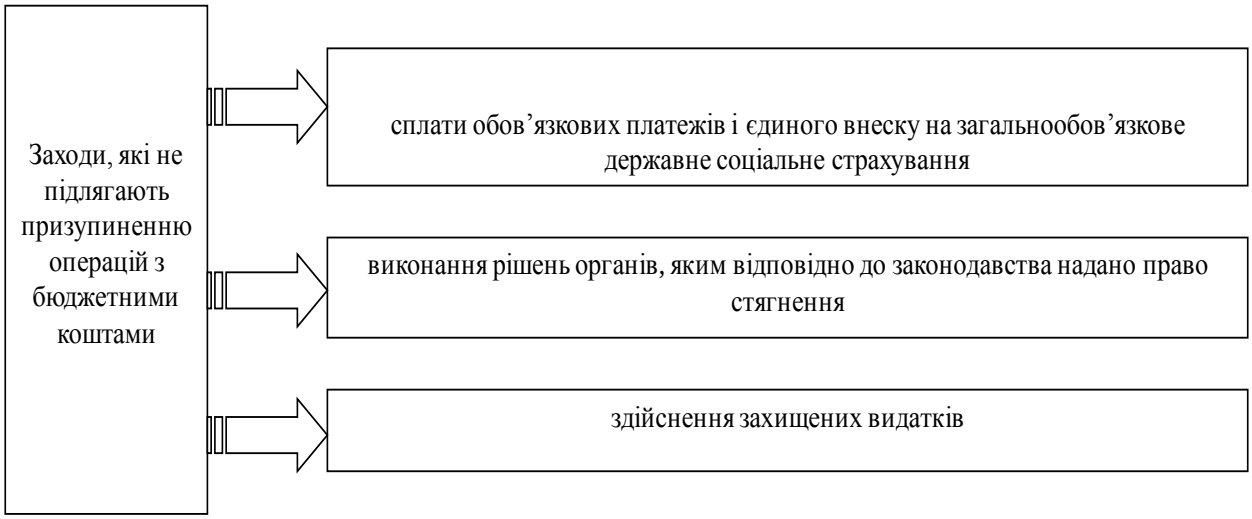

Рис. 2.7. Заходи, які не підлягають призупиненню операцій з бюджетними коштами

За допущені порушення щодо використання коштів до керівника установи чи органу місцевого самоврядування можуть застосовуватись заходи дисциплінарного впливу відповідно до кодексу про трудове законодавство, а у разі значущого порушення і кримінальної відповідальності до головного бухгалтера застосовуються аналогічна відповідальність.

РОЗДІЛ 3
ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА КОНТРОЛЬ ДІЯЛЬНОСТІ В СІЛЬСЬКИХ РАДАХ

3.1. Зміст та завдання аналізу інформації по доходах та видатках у бюджетних установах

В процесі аналізу фінансово-господарської діяльності бюджетних установ досліджується стан і розширення системи діяльності бюджетних установ, штатний розпис, надходження та використання бюджетних коштів, та наслідки їхньої діяльності.

Об’єкти економічного аналізу обгрунтовують його предмет.

У предметі економічного аналізу вивчаються явища та процеси, які складають господарську діяльність бюджетних установ, яка направлена на виконання їхніх функцій та раціональне використання наданих ресурсів. Його вивчають для того, щоб підняти рівень якості життя населення, раціонального використання ресурсів, отримання відповідної якості продукції.

Предметом споживання в сільській раді є не речі і не товар, а процес виробництва корисного результату діяльності установи, завдяки якому забезпечуються різні потреби кожного мешканця суспільства.

Предметом аналізу діяльності сільської ради є причинно-наслідкові зв’язки, які виступають базою економічних відносин. Вони появляються на рівні діяльності самої сільської ради при виконанні нею своїх функцій. Аналіз господарської діяльності освоює період створення та фактори зміни результатів діяльності установи.

При проведенні аналізу шукають методи впливу чинників, надається кількісна та якісна оцінка їх впливу на підсумкові показники діяльності

установи, вивчають причини зміни їх економічного розширення.

Отже, причину можна вивчати як чинник і наслідок, як підсумковий показник.

Загальний аналіз процесів та явищ, взаємозв'язок його показників визначає сутність економічного аналізу. Його основою є об'єктивні закони, які направлені на дослідження причин виникнення непродуктивних витрат, а також на обгрунтування управлінських рішень.

При цьому якісно побудована аналітична робота забезпечує всеохопленість, достовірність, комплексність, і ясність дослідження діяльності сільської ради, що дасть можливість отримання важливих управлінських рішень.

Економічний аналіз всесторонньо охоплює діяльність установи, є важливою частиною економічної роботи в цілому, має дискретний характер. Відповідність діям відтворення правдивої дійсності базується на вимозі до безперервності аналітичної роботи.

Покращення аналітичної роботи враховує особливості розвитку сільської ради і використовується єдина сучасна методика організації аналітичної роботи.

В економічному аналізі його мета охоплює всестороннє посилення впливу продуктивних сил та відносин на покращення діяльності установи та поліпшення результатів її роботи.

Мета дає можливість вивчити характер і обсяг кожної ділянки роботи бюджетної установи, а також прийняти успішні управлінські рішення для покращення ефективності наданих послуг.

Основне завдання економічного аналізу – покращення ефективності господарської діяльності, ефективне та раціональне використання виробничих ресурсів, покращення системи управління установою.

Під час проведення економічного аналізу випливають його завдання (рис.3.1).

Головні завдання економічного аналізу є універсальними для всіх

бюджетних установ та беруться до уваги у випадку всестороннього дослідження їхньої діяльності.

Список завдань може конкретизують та добавляють у разі необхідності за окремими господарськими операціями.

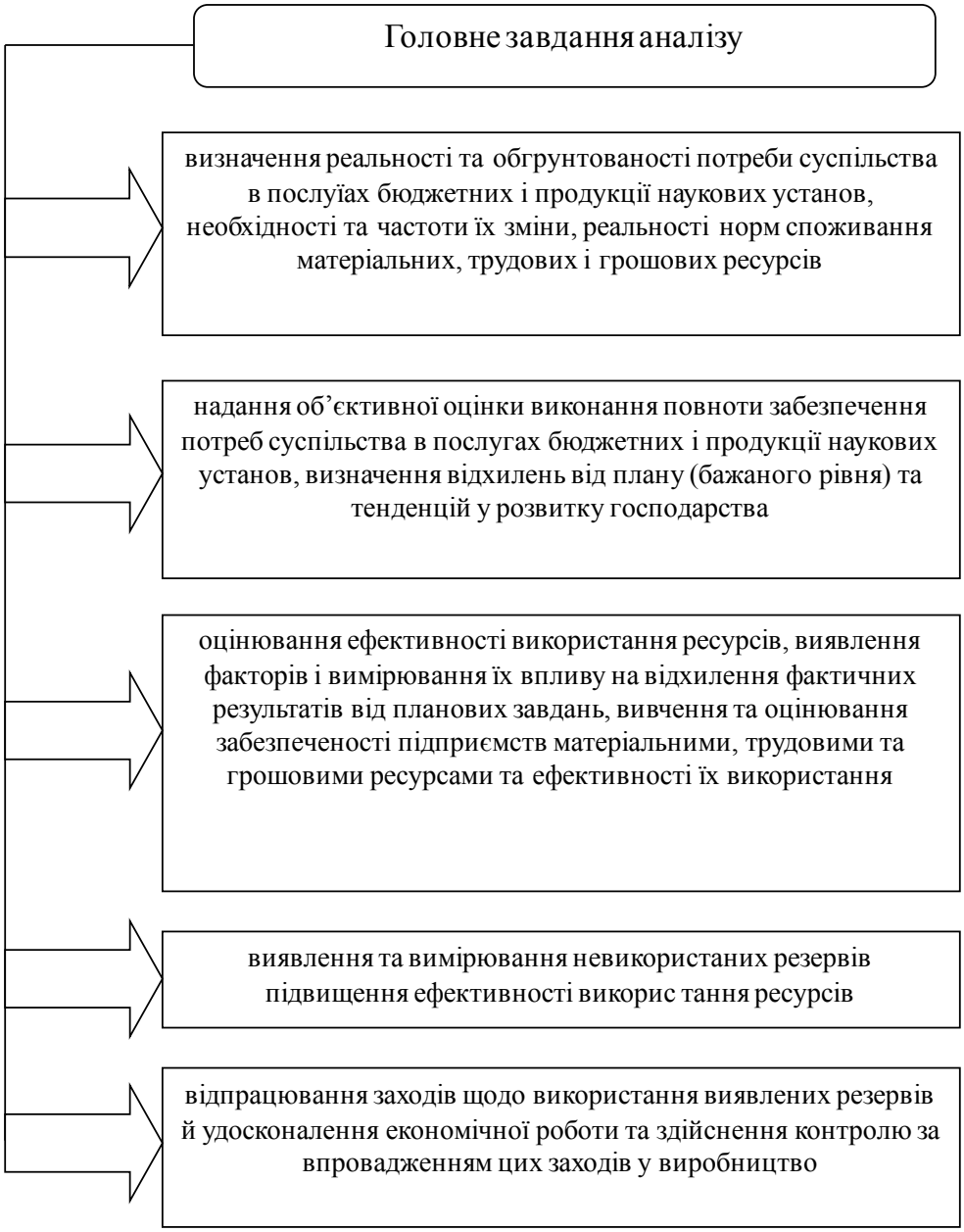

Рис. 3.1. Завдання економічного аналізу

При виконанні кошторису доцільно дотримуватись його в цілому, слідкувати за змінами в структурі видатків, опрацьовувати причини

відхилень між показниками, шукати шляхи раціонального використання та зменшення матеріальних та фінансових ресурсів установи.

У таблиці 3.1 відображено різноманітність видів аналізу діяльності бюджетної установи.

Таблиця 3.1

Класифікація видів аналізу фінансово-господарської діяльності бюджетних установ

Класифікаційна ознака	Вид аналізу
Об'єкти аналізу за місцем проведення	Галузевий (бюджетна система чи група бю-джетних установ)
	Аналіз господарської діяльності установи в цілому
	Внутрішній аналіз господарської діяльності підрозділів
Суб'єкти аналізу за місцем проведення	Зовнішній
	Внутрішній
Застосовувані методики, зміст	Фінансово-економічний
	Техніко-економічний
	Функціонально-вартісний
Мета управлінського аналізу	Стратегічний
	Перспективний
	Оперативний
Час проведення аналізу	Попередній
	Поточний
	Заключний
Спрямованість	Прогнозний
	Ретроспективний
Обсяг аналітичної роботи	Комплексний (повний)
	Тематичний (локальний)
Періодичність (повторюваність)	Періодичний
	Разовий
Ступінь охоплення об'єкта	Суцільний
	Вибірковий

Отже, при виконанні кошторису враховуються ефективність витрачання ресурсів, аналіз відхилень показників у документі, визначення причин цих відхилень, розроблення прогнозів на майбутнє із врахуванням виконаних показників.

3.2. Методи контролю в сфері місцевого самоврядування

Діяльність сільської ради визначено у законодавчій базі та підтримується державою.

З метою ведення ефективної діяльності в органах місцевого самоврядування населення, територіальні громади ініціюють проведення контролю у бюджетних установах або самі певними методами контролюють дії керівників таких установ.

Вплив важелів зі сторони держави укріплює значення та діяльність установи у сфері надання економічних та соціальних послуг населенню. Розширення методів контролю за установами сприятиме створенню великої фінансової основи органів місцевого самоврядування.

Вцілому за останні роки змінилися поєднання комунікативних зв’язків в контролюючих органах, підняли рівень ретельності проведення ревізій, що сприяє більш ефективному управління місцевими фінансами.

Державна аудиторська служба України втілює поставлені завдання аудиту за місцевими фінансами.

ЗУ «Про місцеве самоврядування» [78] регламентується ведення контролю за діяльністю сільських рад. Форми муніципального контролю за діяльністю установи наведено на рис. 3.2.

У повноваження органів місцевого самоврядування входять слухання голови про діяльність ради, звітів комісій, керівників виконавчих органів рад та посадових осіб, яких вони призначають, з економічних питань, прийняття рішень по запитах з економічних питань, скасування актів виконавчих органів рад, які є нормами муніципального контролю, що не відповідають конституції чи законам України, прийняття рішень про передачу коштів органам самоорганізації населення, прийняття рішень з економічних питань, пов'язаних з об’єднанням органів місцевого самоврядування.

У Васильковецькій сільській раді здійснюють інвентаризацію майна, ресурсів та грошових коштів. Контроль за ресурсами, які витрачаються

радою полягає в дотриманні принципу обачності, згідно якому не можна більше витрачати, ніж є бюджетного фінансування. В такому випадку співставляється зовнішній та внутрішній види контролю. Громада відслідковує процедуру затвердження бюджету, тим самим сприяючи його прозорості, достовірності та правильності складення.

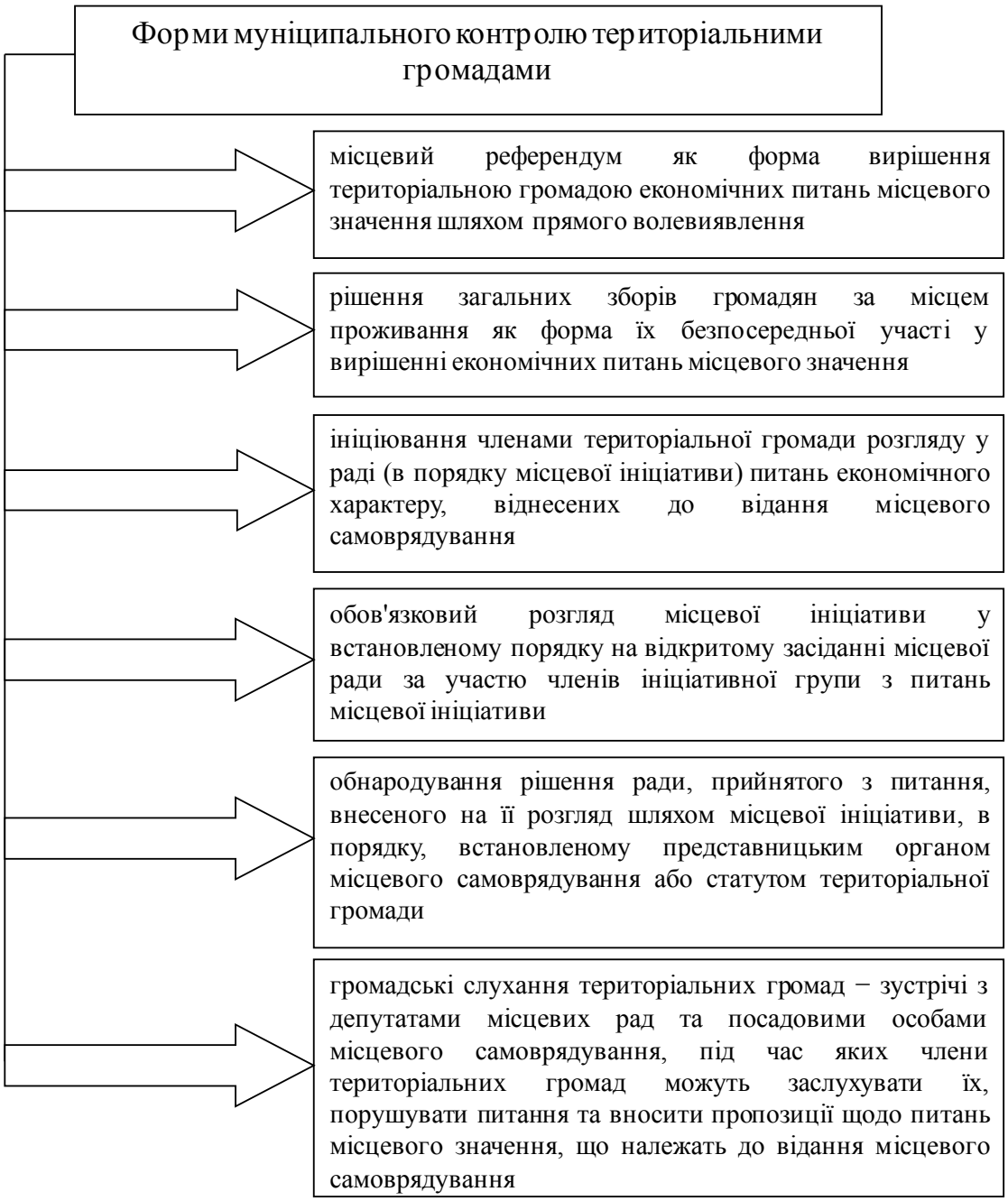

Рис. 3.2. Форми контролю територіальними громадами

Згідно законодавства сільські ради можуть встановлювати норми контролю в супроводі підконтрольної діяльності на території громад. У таблиці 3.1 наведено делеговані контрольні повноваження сільським радам.

Таблиця 3.1

Контрольні повноваження виконавчих органів Васильковецької сільської ради

Сфера	Власні (самоврядні повноваження)	Делеговані контрольні повноваження
Соціально-економічного культурного розвитку, планування та обліку		розгляд і узгодження планів підприємств, що не належать до комунальної власності територіальних громад, здійснення яких може викликати негативні соціальні, демографічні, екологічні та інші наслідки, підготовка до них висновків і внесення пропозицій до відповідних органів;
Бюджет, фінанси і ціни		– за дотриманням зобов'язань щодо платежів до місцевого бюджету; – за дотриманням цін і тарифів.
Управління комунальною власністю	Встановлення порядку та здійснення контролю за використанням прибутків підприємств комунальної власності; заслуховування звітів про роботу керівників цих підприємств.	
4. Житлово-комунальне господарство, побутове, торговельне обслуговування, громадське харчування, транспорт і зв'язок		– заходів щодо розширення та вдосконалення мережі підприємств житлово-комунального господарства, торгівлі, громадського харчування, побутового обслуговування, розвитку транспорту і зв'язку; – за належною експлуатацією та організацією обслуговування населення підприємствами житлово-комунального господарства, торгівлі та громадського харчування, побутового обслуговування, транспорту, зв'язку, за технічним станом, використанням та утриманням інших об'єктів нерухомого майна усіх форм власності, за належними, безпечними і здоровими умовами праці на цих підприємствах і об'єктах; – за дотриманням законодавства щодо захисту прав споживачів; – за використанням житлового фонду; – за станом квартирного обліку та дотриманням житлового законодавства власності.

З таблиці бачимо, що делегування контрольних повноважень є у взаємозв’язку із рівнями виконавців контролю.

Методику проведення аудиту щодо законного та ефективного використання державних грошових ресурсів та матеріальних цінностей, достовірності відображення даних бухгалтерського обліку та правильне складання фінансової звітності Васильковецької сільської ради відображено у табл. 3.2.

Таблиця 3.2

Характеристика аудиту сільської ради

Основні завдання	Основні методи	Відображення результатів
Фінансово-господарський аудит		
Сприяння бюджетній установі у забезпеченні: правильності ведення бухгалтерського обліку; законності використання бюджетних коштів, державного і комунального майна; складанні достовірної фінансової звітності; організації дієвого внутрішнього фінансового контролю	Камеральна перевірка. Моніторинг. Обстеження	Аудиторський звіт. Надання рекомендацій
Інспектування		
Виявлення фактів порушення законодавства. Установлення винних у їх допущенні посадових та матеріально відповідальних осіб.	Ревізії	Акт ревізії. Установлення вимог
Перевірка державних закупівель		
Створення конкурентного середовища у сфері державних закупівель, а також запобігання проявам корупції у цій сфері. Забезпечення прозорості процедур закупівель товарів, робіт і послуг за державні кошти та досягнення оптимального і раціонального їх використання	Нагляд. Контроль	Акт перевірки. Акт перевірки з окремих питань

Також перевіряються документи, що підтверджують державні купівлівлі, здійснюється аналіз бухгалтерських даних по них та все це закріплюється актом перевірки.

Державна податкова служба також має повноваження перевірки діяльності установ. До цих повноважень включаються контроль за затвердженням паспортів бюджетних програм, кошторисів, звітності, витрачанням державних ресурсів, вірно складеним кошторисом на плановий період, правильністю записів в обліку, дотриманням законодавства на всіх

етапах бюджетного процесу, дотриманням положень про державні закупівлі, цільовим використанням бюджетних коштів, своєчасним поверненням кредитів, виправленням виявлених порушень.

Отже контроль за діяльністю сільської ради полягає у дослідженні стану сільської ради, зіставлення фактичних даних з нормативними, виявлення відхилень та причин цього відхилення.

За допомогою інформації реалізовуються дії економічної системи і має вплив на цю систему методом прийнятття управлінських рішень, а також перебуває під повним фінансовим контролем.

РОЗДІЛ 4
АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ВАСИЛЬКОВЕЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ

4.1. Аналіз надходження та використання коштів загального фонду

Аналіз діяльності сільської ради базується на дослідженні показників діяльності установи, доходів та витрат як загального, так і спеціального фондів, показників їх зміни, виявлення відхилень від планових показників, надання рекомендацій щодо раціонального використання коштів, які виділяються з бюджету.

Дані бухгалтерського обліку та звітність діяльності слугують вагомими показниками для перевірки якості планування витрат. Вони є вкрай необхідними для обґрунтованості складених кошторисів, проведення аналізу показників, які характеризують витрати обігу. Варто зауважити, що джерелами для аналізу продуктивності роботи місцевого самоврядування та контролю за цільовим використанням грошових коштів також будуть дані бухгалтерського обліку.

Мета будь-якого контролю полягає у необхідності встановлення фактів порушень фінансово-господарських операцій та у виявленні можливих ризиків від їх здійснення. Важливо розуміти, що без вище сказаного аналізу, дану мету досягнути неможливо.

Проведемо аналіз виконання кошторису витрат Васильковецької сільської ради. Для роботи візьмемо дані її річних звітів за 2016-2018 рр. Зазначимо те, що вони складаються відповідно до НПСБОДС 101 « Подання фінансової звітності» [48], а також з врахуванням НПСБОДС 135 «Витрати» [46] та НПСБОДС 124 «Доходи» [47] ін.

Форма кошторису затверджується Міністерством фінансів. Кожна установа має за мету планувати видатки в сумі, яка б не перевищувала їх

запланованих доходів. У кошторисі витрати розподіляються за повною економічною класифікацією. Тому, аналізуючи цей документ, ми зможемо більш детально деталізувати кожен вид витрат. Складаючи річну звітність дані аналітичного обліку зіставляють із здійсненими річними заключними оборотами в частині списання доходів і витрат установи за рік [31].

Отож, аналізуючи надходження та витрачання коштів загального фонду органу місцевого самоврядування за 2016 р., усі вихідні дані ми навели у табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Надходження та витрачання коштів загального фонду Васильковецької сільської ради у 2016 р.

грн

Показники	Затверджено на звітний рік	Фактичні за звітний рік	Відхилення	
			абсолютне	відносне,%
Видатки та надання кредитів - усього	430 012,80	413 087,39	-16 925,41	- 3,94
у т.ч.:				
Поточні видатки	430 012,80	413 087,39	-16 925,41	- 3,94
Оплата праці і нарахування на заробітну плату	389 154,00	387 714,48	- 1 439,52	- 0,37
Використання товарів і послуг	31 285,20	16 331,50	- 14 953,70	- 47,80
Обслуговування боргових зобов’язань	-	-	-	-
Поточні трансферти	6 693,60	6 693,60	-	-
Соціальне забезпечення	2 400,00	2 340,00	- 60	- 2,50
Інші поточні видатки	480,00	7,81	- 472,19	- 98,37
Капітальні видатки	-	-	-	-

Як бачимо, зіставивши фактичні суми із затвердженими на звітний рік, можна чітко стверджувати, що установа у 2016 році використала значно менше грошових коштів, аніж собі планувала. Дану різницю можна спостерігати у розмірі –16 925,41 грн., відносне відхилення – 3,94%.

Зазначимо те, що у складі витрат заповнені лише статті, які мають відношення до поточних витрат. Спостерігаємо, що позиції за капітальними видатками, а також за зовнішнім та внутрішнім кредитуванням порожні, що свідчить нам про відсутність здійснення такого виду операцій.

Аналізуючи позицію «Використання товарів і послуг», бачимо, що фактичні видатки менші від затверджених на 14 953,70 грн., а за позицією «Оплата праці і нарахування на заробітну плату відповідно – на 1 439,52 грн.

Розглянемо надходження та використання коштів загального фонду Васильковецької сільської ради у 2017 р. у таблиці 4.2.

Таблиця 4.2

Надходження та використання коштів загального фонду Васильковецької сільської ради у 2017 р.

грн

Показники	Затверджено на звітний рік	Фактичні за звітний рік	Відхилення	
			абсолютне	відносне,%
Видатки та надання кредитів - усього	514 514,40	485 325,17	-29 189,23	5,67
у т.ч.:				
Поточні видатки	514 514,40	485 325,17	-29 189,23	5,67
Оплата праці і нарахування на заробітну плату	418 920,00	414 084,34	-4 835,66	- 1,15
Використання товарів і послуг	53 112,00	35 911,38	- 17 200,62	- 32,39
Обслуговування боргових зобов’язань	-	-	-	-
Поточні трансферти	21 302,40	21 170,40	- 132,00	- 0,62
Соціальне забезпечення	20 400,00	13 740,00	- 6 660, 00	- 32,65
Інші поточні видатки	780,00	418,80	-361,20	- 46,28
Капітальні видатки	-	-	-	-

Аналізуючи 2017 рік, можна стверджувати, що дана ситуація повторюється, ми знову маємо нагоду спостерігати, що сума фактичного використання коштів органом місцевого самоуправління є меншою від затвердженої на 29 189,23 грн., або на 5,67%. Бачимо, як і за минулий період

у складі витрат наявні лише статті поточних видатків, а операції за капітальними видатками порожні, що знову свідчить про не здійснення такого роду операцій. Зауважимо те, що найбільша сума відхилення складає 17 200,62 грн., у відносному відхиленні –32,39%. Таке відхилення властиве позиції «Використання товарів і послуг». Щодо позиції «Соціальне забезпечення», розмір її відхилення становить 6 660,00 грн., або 32,65%. Зниження фактичних витрат відповідно до затверджених спостерігаємо і у «Оплати праці і нарахування на заробітну плату», розмір якої - 4 835,66 грн., або 1,15%. Вихідні дані аналізу надходження та використання коштів загального фонду Васильковецької сільської ради у 2018 р відобразимо у таблиці 4.3.

Таблиця 4.3

Надходження та використання коштів загального фонду Васильковецької сільської ради у 2018 р.

грн

Показники	Затверджено на звітний рік	Фактичні за звітний рік	Відхилення	
			абсолютне	відносне,%
Видатки та надання кредитів - усього	632589,60	620356,60	- 12233,00	1,93
у т.ч.:				
Поточні видатки	632589,60	620356,60	- 12233,00	1,93
Оплата праці і нарахування на заробітну плату	426 000,00	422356,56	- 3 643,44	0,86
Використання товарів і послуг	167649,60	160760,80	- 6888,80	- 4,11
Обслуговування боргових зобов'язань	-	-	-	-
Поточні трансферти	34464,00	34464,00	-	-
Соціальне забезпечення	4236,00	2 760,00	-1 476,00	- 34,84
Інші поточні видатки	240,00	12,00	- 228,00	- 95,00
Капітальні видатки	-	-	-	-

Наводивши результати із проведених розрахунків, для нас не є несподіваним явищем знову спостерігати за зменшенням використання

коштів сільською радою села Васильківці у 2018 році від наперед запланованої суми. Варто зауважити, що у порівнянні із попередніми роками (2016-2017 рр.) різниця між затвердженим і фактичним планом становить значно меншу суму –12233,00грн., або на1,93 %. Частка фактичних видатків загального фонду від його затвердженої величини на звітний рік становить 98 %. Зазначимо, що це є найкращим показником співвідношення порівнюваних нами значень за аналізовані періоди. У складі видатків мають місце тільки поточні видатки, а капітальні видатки не здійснювалися.

За позицією «Використання товарів і послуг» ми спостерігаємо найбільше відхилення у сумі на 6888,80грн., або на 4,11%.Відхилення за «Оплатою праці і нарахуваннями на заробітну плату» становить 3 643,44грн., або 0,86 %.

Для більш детального відображення змін кошторису витрат протягом трьох років відобразимо динаміку затверджених бюджетом і фактичних видатків кошторису загального фонду Васильковецької сільської ради за 2016-2018 рр. у таблиці 4.4.

Таблиця 4.4

Аналіз видатків загального фонду Васильковецької сільської ради за 2016-2018 рр.

грн

Показники	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Темп росту 2017 / 2016	Темп росту 2018 / 2017
Затверджено на звітний рік	430012,80	514514,40	632589,60	119,65	122,95
Фактичні за звітний рік	413087,39	485 325,17	620356,60	117,49	127,82
Абсолютне відхилення	-16925,41	- 29189,23	- 12233,00	172,46	41,91
Відносне відхилення	3,94	5,67	1,93	143,91	34,04

За даними таблиці 4.4. спостерігаємо, що збільшуються як затверджені суми, так і фактичні видатки впродовж двох років. У порівнянні із 2016

роком затверджені витрати бюджетом у 2017 році зросли на 84 501,60 грн., або на 19,65 %. Факт зростання затверджених сум ми спостерігаємо і у 2018 році, які збільшились на 118 075,20 грн., або на 22,95% у порівнянні із 2017 роком. Загалом, кошторис видатків загального фонду, затверджений бюджетом, зріс на 202 576,80 грн., або на 47,11 %.

Не є виключенням зростання і фактичних сум видатків. Таке збільшення у порівнянні із 2016 роком бачимо у 2017 році на суму - 72 237,80 грн., або на 17,49%, а у 2018 році –135 031,43 грн., або на 27,82%. В даному випадку теж можна дійти висновку, що фактичні видатки кошторису за 2016-2018 рр. зросли на 207 269,23 грн., або на 50,18 %.

Наступним та вкрай вагомим кроком аналізу є дослідження структури поточних видатків. У таблиці 4.5. розглянемо затверджену і фактичну структуру поточних видатків установи у 2018 році.

Таблиця 4.5

Структура поточних видатків кошторису Васильковецької сільської ради у 2018р.

грн

Показники	Затверджено на звітний рік		Фактичні за звітний рік		Відхилення у структурі, %
	грн..	%	грн..	%	
Оплата праці і нарахування на заробітну плату	426 000,00	67,34	422 356,56	68,08	0,74
Використання товарів і послуг	167 649,00	26,50	160 760,80	25,91	- 0,59
Обслуговування боргових зобов’язань	-	-	-	-	-
Поточні трансферти	34 464,00	5,45	34 464,00	5,56	0,11
Соціальне забезпечення	4 236,00	0,66	2 760,00	0,44	- 0,22
Інші поточні видатки	240,00	0,04	12,00	0,00	- 0,04
Разом поточних видатків	632 589,00	100,00	620 353,36	100,00	_

Спостерігаємо із проведених нами розрахунків, що найбільшу питому вагу у поточних видатках Васильковецької сільської ради займає «Оплата

праці і нарахування на заробітну плату». Деталізуємо, щоу структурі затверджених видатків – 67,34 %, а у фактичних видатках – 68,08% , питома вага за цією позицією зросла на 0,74 %.

Другу позицію у структурі поточних видатків за значимістю займає «Використання товарів і послуг», які у затвердженому кошторисі становили 26,50 %, а фактично склали 25,91 %, частка яких скоротилася на 0, 59 %.

У наступній аналітичній таблиці 4.6. деталізуємо витрати на оплату праці.

Таблиця 4.6

Оплата праці і нарахування на заробітну плату Васильковецької сільської ради у 2018 рр.

грн

Показники	Затверджено на звітний рік		Фактичні за звітний рік		Відхилення		
	грн	%	грн	%	абсолю-тне	відносне, %	частки, %
Оплата праці	289620,00	74,42	289173,60	74,58	- 446,40	-0,15	0,16
Нарахування на оплату праці	99 534,00	25,58	98 540,60	25,42	-993,40	-1,00	-0,16
Оплата праці і нарахування на заробітну плату	389154,00	100,0	387714,20	100,0	-1 439,80	-0,37	-

Фактичні витрати на оплату праці і нарахування на заробітну плату в цілому за 2018 рік проти затвердженого фонду знизилися на 1439,80 грн., або на 0,37 %. Відокремивши суму заробітної плати від її нарахувань, варто сказати, що вона зменшилася на 446,40 грн., або на 0,15% , а її частка зросла на 0,16 %. Стосовно нарахувань на оплату праці, то вони також зазнали зменшення на 993,40 грн., або на 1 %, їх частка зменшилася на 0,16 %.

4.2. Аналіз надходження та використання інших надходжень спеціального фонду

На підставі даних форми «Звіт про надходження та використання інших надходжень спеціального фонду» проведемо аналіз фактичних видатків спеціального фонду за 2016–2018 рр.

Таблиця 4.7

Надходження та використання коштів спеціального фонду Васильковецької сільської ради у 2016 р.

грн

Показники	Затверджено на звітний рік	Фактичні за звітний рік	Відхилення	
			абсолютне	відносне,%
Видатки та надання кредитів - усього	119 322,00	58 179,34	-61142,66	- 51,24
у т.ч.:				
Поточні видатки	25 651,20	22 108,54	- 3542,66	-13,81
з них:				
Використання товарів і послуг (Оплата послуг крім комунальних)	8 772,00	5 229,34	-3542,66	- 40,39
Поточні трансферти (Поточні трансферти органам управління інших рівнів)	16 879,20	16 879,20	-	-
Капітальні видатки	93 670,80	36 070,80	- 57 600,00	- 61,49
з них:				
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування (Капітальний ремонт інших об’єктів)	57 600,00	-	- 57 600,00	-100,00
Капітальні трансферти	36 070,80	36 070,80	-	-

Аналізуючи дані аналітичної таблиці 4.7. можна сказати, що досліджуваній установі недостатньо фактичних поточних видатків Васильковецької сільської ради у порівнянні із затвердженими бюджетними показниками. Загалом це відхилення становить 61142,66 грн., що у відносному відхиленні складає 51, 24 %. Таке явище є несприятливим, воно звичайно ж нестиме за собою не дуже позитивні наслідки.

Порівнюючи фактичні витрати цільового фонду із затвердженою сумою, спостерігаємо, що вони зменшилися як на поточні потреби на суму 3542,66грн. або на 13,81 %, так і на капітальні видатки – на 57 600 грн., або на 100 %. Дані відхилення в обсягах видатків за 2016 рік призвели до структурних зрушень їх складу.

Одним із важливих завдань, при дослідженні кошторису витрат, є аналіз показників затверджених на звітний рік і фактично здійснених надходжень і видатків за рахунок використання інших надходжень спеціального фонду за 2017 рік.

Завдяки результатам проведених розрахунків, ми можемо стверджувати, що в аналізованому періоді загальний обсяг фактичних видатків спеціального фонду менший від затвердженого обсягу на 314,40 грн., або на 0,15%.

Таблиця 4.8

Надходження та використання коштів спеціального фонду Васильковецької сільської ради у 2017 р.

грн

Показники	Затверджено на звітний рік	Фактичні за звітний рік	Відхилення	
			абсолютне	відносне,%
Видатки та надання кредитів - усього	211 080,00	210 765,60	-314,40	- 0,15
у т.ч.:				
Поточні видатки	12 960,00	12 960,00	-	-
з них:				
Використання товарів і послуг (Оплата послуг крім комунальних)	12 960,00	12 960,00	-	-
Поточні трансферти (Поточні трансферти органам управління інших рівнів)	-	-	-	-
Капітальні видатки	198 120,00	197 805,60	-314,40	- 0,16
з них:				
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування (Капітальний ремонт інших об’єктів)	198 120,00	197 805,60	-314,40	- 0,16
Капітальні трансферти	-	-	-	-

Фактична величина поточних витрат є рівною затвердженій на звітний період. Це є позитивним явищем для установи, але от капітальні витрати зазнали значного зниження у розмірі –314,40 грн., або на 0,16 %.

Незважаючи на попереднє зниження варто сказати, що фактичні видатки наближаються за своїм значенням до запланованих. Таке явище є дуже позитивною тенденцією для установи.

У таблиці 4.9. проведемо аналіз надходжень і використання інших надходжень спеціального фонду органу місцевого самоврядування за 2018 рік.

Таблиця 4.9

Надходження та використання коштів спеціального фонду Васильковецької сільської ради у 2018 р.

грн

Показники	Затверджено на звітний рік	Фактичні за звітний рік	Відхилення	
			абсолютне	відносне,%
Видатки та надання кредитів – усього, у т. ч.	325 104,00	325 055,50	- 48,50	- 0,01
Капітальні видатки, з них:	-	-	-	
Придбання основного капіталу(Реконструкція та реставрація)	325 104,00	325 055,50	- 48,50	- 0,01

Дані таблиці 4.9. наштовхують нас на такі міркування:

- фактичні видатки за кошти спеціального фонду майже відповідають затвердженим в обсязі 325 104 грн.;
- фактичні видатки були спрямовані на реконструкцію та реставрацію інших об’єктів (відмінними від житлового фонду (приміщень));
- відхилення фактичних видатків від затверджених бюджетом на звітний рік становить 48,50 грн., відносне відхилення яких - 0,01 %;
- джерелом видатків було зовнішнє кредитування (відмінне від зовнішніх кредитів) у необхідному обсязі.

У таблиці 4.10. проілюструємо динаміку затверджених бюджетом і фактичних видатків кошторису спеціального фонду Васильковецької сільської ради за 2016-2018 рр.

Таблиця 4.10

Аналіз надходження і використання інших надходжень спеціального фонду Васильковецької сільської ради за 2016-2018 рр.

грн

Показники	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Темп росту 2017 / 2016	Темп росту 2018 / 2017
Затверджено на звітний рік	119 322,00	211 080,00	325 104,00	176,90	154,02
Фактичні за звітний рік	58 179,34	210 765,60	325 055,50	362,27	154,22
Абсолютне відхилення	-61 142,66	-314,40	- 48,50	0,51	15,44
Відносне відхилення	- 51,24	-0,15	-0,01	0,29	6,67

Дані таблиці 4.10. свідчать про зростання як затверджених сум, так і фактичних видатків впродовж двох років.

Отож, затверджені бюджетом видатки у 2017 році у порівнянні із 2016 роком зросли на 91 758 грн., або на 76,9 %, а у 2018 році проти 2017 року на 114 024 грн., або на 54,02 %. У цілому можна сказати, що затверджений бюджетом кошторис видатків зріс на 205 782 грн., або на 172,46 %. Варто зауважити, що змін зазнала і фактична сума видатків, яка також зросла у 2017 році у порівнянні із 2016 року на 152 586,26 грн., або на 262,27 %, а у 2018 році в порівнянні з 2017 роком на 114 289,90 грн., або на 54,22 %. Фактичні видатки кошторису за 2016-2018 рр. зросли на 266 876,16 грн., або на 458,71 %. Зближення абсолютних значень підсумків затверджених бюджетами спеціального фонду надходжень і видатків за відповідні роки з їх фактичними величинами - саме такий аспект засвідчує проведений нами аналіз. Звичайно ж, таке явище можна вважати позитивною тенденцією щодо обґрунтованості відповідних бюджетних показників і прогнозованості

фінансового забезпечення виконання органами місцевого самоврядування своїх повноважень.

РОЗДІЛ 5
ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ВАСИЛЬКОВЕЦЬКОЇ СІЛЬСЬКОЇ РАДИ

5.1. Аналіз виконання бюджету сільської ради

Стан виконання бюджету за доходами є наступним обов'язковим блоком питань для аналізу фінансового забезпечення виконання владних повноважень органом місцевого самоуправління.

Необхідність дослідження ступеня виконання плану в частині загальних і власних доходів бюджетної установи є вагомою ланкою у проведені аналізу, а тому проаналізуємо виконання бюджету Васильковецької сільської ради у 2016 році у вигляді таблиці 5.1

Таблиця 5.1

Виконання бюджету Васильковецької сільської ради у 2016 році

грн

Показники	План	Факт	Ступінь виконання, %
Прибутковий податок	84 178,80	67 820,40	80,57
Збір за використання природних ресурсів	11 374,80	49 262, 40	433,08
Плата за землю	67 264,80	100 312,80	149,13
Збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності	4 464,00	3 967,20	88,87
Фіксований сільськогосподарський податок	4 200,00	5 068,80	120,69
Державне мито	876,00	476,40	54,38
Інші надходження	12,00	-	-
Всього власних доходів	172 370,40	226 908,00	131,64
Дотація	118 063,20	119 668,80	101,36
Всього з урахуванням дотації	290 433,60	346 576,80	119,33

Завдяки даним внесених у таблицю 5.1, ми можемо впевнено стверджувати про прийнятність загального рівня виконання плану як за власними доходами (131,64%), так і за доходами з врахуванням одержаної дотації (119,33 %), розмір якої також перевищив заплановане значення на 1, 36 %.

Не уникнути і тих позицій аналізованих доходів, які демонструють неоднорідність ступеня виконання плану, а саме: збір за використання природних ресурсів зріс у порівнянні з планом у 4,33 рази, плата за землю майже в 1,5 рази, а фіксований сільськогосподарський податок – в 1,2 рази.

Слід зауважити, що є й такі позиції за якими план неповністю виконаний. Перерахуємо такі позиції:

- «ПДФО» (недовиконання – 19,43 %);
- «Збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності» (- 11,13 %);
- «Державне мито» (-45,62 %).

Загальна сума недовиконання плану за цими позиціями відповідно становить 14 359 грн. (13 632 грн. + 394 грн. + 333 грн.), або 10 %. Розрахована сума висвітлює втрачені можливості (резерв надходжень). Через нерівномірність виконання плану за окремими позиціями доходів відбулися зміни не лише у загальному їх обсязі, але змінилася і їх структура.

Проаналізуємо доходи установи у 2017 році за допомогою таблиці 5.2. Варто звернути увагу на зміну складу і структури доходів у 2017 році з показниками за 2016 рік. Ми зауважили, що змінилися види податків та платежів. От наприклад: на відміну від 2014 року, у складі доходів відсутні доходи від сплати прибуткового податку, фіксованого сільськогосподарського податку, з’явився акцизний податок, єдиний податок, екологічний податок, тощо.

Як бачимо, фактичні суми значно перевищують затверджені. Таке явище змушує зробити єдиний висновок, а саме те, що виникає перевиконання плану за власними доходами на 86,75 %, а ступінь виконання

плану з врахуванням дотації становить 161,72 %. Відзначимо, що це є хорошою тенденцією для установи. Практично усі позиції схематично відображають чималі значення ступеня виконання плану, за винятком «Ренти за спеціальне використання природніх ресурсів», яка не досягла запланованого значення на 23,56 %. Сума недоодержаних доходів становить 9 424,40 грн.

Таблиця 5.2

Виконання бюджету Васильковецької сільської ради у 2017 р.

грн

Показники	План	Факт	Ступінь виконання, %
Акцизний податок	-	4 933,20	-
Рентна плата за спеціальне використання природних ресурсів	48 000,00	36 690,72	76,44
Плата за землю	130 800,00	179 188,80	136,99
Єдиний податок	66 720,00	231 390,00	346,80
Екологічний податок	72,00	169,488	235,40
Державне мито	900,00	1 872,00	208,00
Податок на нерухоме майно	-	6072,00	-
Всього власних доходів	246 492,00	460 316,60	186,75
Дотація	99 960,00	99 960,00	100,00
Всього з урахуванням дотації	346 452,00	560 276,60	161,72

Акцизний податок і податок на нерухоме майно, саме за цими двома позиціями доходи не очікувалися і не планувалися, тому ступінь виконання плану не обчислюється.

Звернемося до показників доходів бюджету Васильковецької сільської ради за 2018 рік і відобразимо їх у таблиці 5.3. Варто пам’ятати , що у складі доходів бюджету виникли у порівнянні з попередніми роками нові статті, а саме:

- «Адміністративні штрафи»;
- «Плата за надання інших адміністративних послуг».

Таблиця 5.3

Виконання бюджету Васильковецькоїсільської ради у 2018 р.

Показники	План	Факт	Ступінь виконання, %
Акцизний податок	4 200,00	6 087,60	144,94
Рентна плата за спеціальне використання природних ресурсів	30 600,00	51 577,20	168,55
Плата за землю	138 288,00	273 781,20	197,98
Єдиний податок	206 520,00	122 697,60	59,41
Екологічний податок	-	-	-
Державне мито	1 800,00	5 024,40	279,13
Податок на нерухоме майно	7 680,00	14 278,80	185,92
Адміністративні штрафи	120,00	408,00	340,00
Плата за надання інших адміністративних послуг	120,00	942,00	785,00
Всього власних доходів	389 328,00	474 796,80	121,95
Дотація	115 365,60	115 365,60	100,00
Всього з урахуванням дотації	504 693,60	590 162,40	116,93

План доходів бюджету Васильковецькоїсільської ради перевиконано на 16,93 %, у тому числі за власними доходами – на 21,95 %, це можна побачити за рахунок вище проведених нами розрахунків. Цікавим явищем є те, що план перевиконано практично за всіма позиціями, лише у частині єдиного податку ступінь виконання плану за доходами становить 59,41 %.

5.2. Аналіз результатів фінансової діяльності установи

Під час проведення аналізу нас зацікавили показники координації власних доходів і одержаних дотацій. Отож, дослідимо ці співвідношення у таблиці 5.4.

Таблиця 5.4

Укрупнена структура доходів Васильковецької сільської ради у 2016 році

грн

Показники	План		Факт	
	грн	частка, %	грн	частка, %
Всього власних доходів	172 370,40	59,35	226 908,00	65,47
Дотація	118 063,20	40,65	119 668,80	34,53
Разом з урахуванням дотації	290 433,60	100,00	346 576,80	100,00

За даними таблиці 5.4 спостерігаємо, що частка власних доходів у сукупних доходах у 2016 році мала становити близько 59 %, а фактично вона становить понад 65 %. Таке явище є позитивним для установи, адже говорить про вищий рівень самофінансування і платоспроможності органу місцевого самоврядування.

Обчислимо показники участі власних доходів і одержаних дотацій у сукупних доходах бюджету, результати відобразимо у таблиці 5.5.

Таблиця 5.5

Укрупнена структура доходів Васильковецької сільської ради у 2017 р.

Показники	План		Факт	
	грн	частка, %	грн	частка, %
Всього власних доходів	246 492,00	71,15	460 316,60	82,16
Дотація	99 960,00	28,85	99 960,00	17,84
Разом з урахуванням дотації	346 452,00	100,00	560 276,60	100,00

З даних таблиці 5.5 бачимо, що згідно плану, частка власних доходів бюджету у сукупних доходах у 2017 році мала становити близько 71 %, а фактично, вона становить понад 82 %, таке збільшення є позитивним, адже свідчить про вищий рівень самофінансування і платоспроможності органу місцевого самоврядування.

Розрахуємо показники частки власних доходів і одержаних дотацій у сукупних доходах аналізованого бюджету, а результати відобразимо у таблиці 5.6.

Таблиця 5.6

Укрупнена структура доходів Васильковецької сільської ради у 2018 р.

Показники	План		Факт	
	грн.	частка, %	грн.	частка, %
Всього власних доходів	389 328,00	77,14	474 796,80	85,45
Дотація	115 365,60	22,86	115 365,60	19,55
Разом з урахуванням дотації	504 693,60	100,00	590 162,40	100,00

Частка власних доходів бюджету органу місцевого самоврядування за планом становить 77,14 %. Фактично її питома вага у сукупних доходах бюджету склала понад 85 %. Реальне зростання рівня самофінансування територіальної громади, саме така тенденція виникла у досліджуваної нами установи, що є безумовно позитивним аспектом.

Розрахунок в динаміці якісних показників ефективності фінансових результатів бюджетної установи за аналізований період (2016-2018 роки) є важливим завданням на завершення дослідження цього питання. Відобразимо вихідні дані у таблиці 5.7.

Таблиця 5.7

Якісні показники фінансової діяльності Васильковецької сільської ради за 2016-2018 рр.

грн

Показники	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Відхилення 2017-2016 р.		Відхилення 2018-2017 р	
				абсолютне	відносне %	абсолютне	відносне %
Доходи власні	226 908	460 316,60	474 820,80	233 408,60	102,86	14 504,20	3,15
Дотація	119 668,80	99 960	115 365,60	- 19 708,80	- 0,16	15 405,60	15,41
Коефіцієнт самостій-ності	1,90	4,61	4,16	2,71	142,63	- 0,45	- 9,76
Фінансовий результат профіцит + дефіцит -	816,20	2 966,20	4 386,20	2 150,20	263,48	1 420,00	47,87
Видатки (доходи)	50632,78	175638	270879,56	-	-	-	-
Коефіцієнт фінан-сового результату	0,016	0,017	0,016	0,001	6,25	- 0,001	- 5,88

Із проведеного аналізу показників фінансової діяльності Васильковецької сільської ради за 2016-2018 рр. бачимо, що доходи збільшилися на 14504,20 грн і, відповідно, зріс показник фінансового результату установи. Як критерії оцінки визначимо такі індикатори, як коефіцієнт рівня самостійності місцевого бюджету та коефіцієнт фінансового результату виконання місцевого бюджету.

Вцілому, результати досліджень відображають переважаючу позитивну динаміку якісних фінансових показників Васильковецької сільської ради за аналізований період.

РОЗДІЛ 6
ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

6.1. Охорона праці на підприємстві

Охорона праці – це система правових, соціально-економічних, організаційно-технічних і лікувально-профілактичних заходів і засобів, спрямованих на збереження здоров’я і працездатності людини в процесі праці. Головною метою охорони праці є створення безпечних умов праці, умов безпечної експлуатації заходів і засобів зменшення або повна нейтралізація шкідливих і небезпечних факторів на організм людини і, як наслідок, зниження травматизму на роботі та професійних захворювань.

Основні терміни і поняття у сфері охорони праці викладені в ДСТУ 2293-93 «Охорона праці. Терміни та визначення», а також статтею 1 Закону України «Про охорону праці». Законодавство з охорони праці являє собою частину трудового законодавства.

Державна політика в галузі охорони праці базується на принципах:

- пріоритету життя і здоров'я працівників по відношенню до результатів виробничої діяльності підприємства, повної відповідальності власника за створення безпечних і нешкідливих умов праці (робота пожежників, охорона вибухонебезпечних об’єктів, хімічні виробництва, в шахтах тощо;
- комплексного розв'язання завдань охорони праці на основі національних програм з цих питань та з урахуванням інших напрямів економічної і соціальної політики, досягнень в галузі науки і техніки та охорони навколишнього середовища;
- соціального захисту працівників, повного відшкодування шкоди особам, які потерпіли від нещасних випадків на виробництві і професійних

захворювань;

- встановлення єдиних нормативів з охорони праці для всіх підприємств, незалежно від форм власності і видів їх діяльності;
- використання економічних методів управління охороною праці, проведення політики пільгового оподаткування, що сприяє створенню безпечних і нешкідливих умов праці, участі держави у фінансуванні заходів щодо охорони праці.

Охорона праці щільно пов'язана з економічною сферою. Створення безпечних і здорових умов праці сприяє підвищенню її продуктивності і зниженню собівартості продукції. Підвищення продуктивності відбувається за рахунок регулярного виходу на роботу, зниження стомлюваності працюючих протягом робочого часу, його раціонального використання. Собівартість робіт збільшується при збільшенні витрат на компенсацію втрат робочого часу у зв'язку з тимчасовою чи постійною непрацездатністю, санаторним і амбулаторним лікуванням, на оплату інвалідності, а також при зниженні витрат на оплату пільг за роботу в несприятливих умовах.

У Законі «Про охорону праці» вперше в історії України економічні заходи управління охороною праці піднесені до рангу державної політики. Цим Законом у суспільстві затверджуються принципово нові взаємини, що базуються на економічному механізмі управління умовами праці, у першу чергу – на принципі формуванні у роботодавця економічної зацікавленості у здійсненні заходів, спрямованих на поліпшення умов праці [86].

Основними економічними методами управління охороною праці є:

- фінансування сфери охорони праці;
- диференційовані тарифи на соціальне страхування залежно від рівня виробничого травматизму, ступеня шкідливості умов праці, ступеня ризикованості виробничих процесів для життя і здоров'я працівників;
- економічне стимулювання.
- здійснення навчання населення, професійної підготовки і

підвищення кваліфікації працівників з питань охорони праці;

- забезпечення координації діяльності державних органів, установ, організацій та об'єднань громадян, що вирішують різні проблеми охорони здоров'я, гігієни та безпеки праці, а також співробітництва і проведення консультацій між власниками та працівниками (їх представниками), між усіма соціальними групами при прийнятті рішень з охорони праці на місцевому та державному рівнях;
- міжнародного співробітництва в галузі охорони праці, використання світового досвіду організації роботи щодо поліпшення умов і підвищення безпеки праці (ситуація з ліквідацією аварії на ЧАЕС, коли було обіцяно міжнародними організаціями фінансову допомогу на закриття).

Закон «Про охорону праці» встановив основні положення щодо реалізації конституційного права працівників на охорону їх життя і здоров'я у процесі трудової діяльності, на належні, безпечні і здорові умови праці, регулює за участю відповідних органів державної влади відносини між роботодавцем і працівником з питань безпеки, гігієни праці та виробничого середовища і встановлює єдиний порядок організації охорони праці в Україні.

Якщо міжнародним договором, встановлено інші норми, ніж ті, що передбачені законодавством України про охорону праці, застосовуються норми міжнародного договору.

З метою забезпечення пропорційної участі працівників у вирішенні будь-яких питань безпеки, гігієни праці та виробничого середовища за рішенням трудового колективу створено комісію з питань охорони праці. Роботодавець зобов'язаний за свої кошти забезпечити фінансування та організувати проведення попереднього (під час прийняття на роботу) і періодичних (протягом трудової діяльності) медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці або таких, де є потреба у професійному доборі, щорічного

обов'язкового медичного огляду осіб віком до 21 року. За результатами періодичних медичних оглядів у разі потреби роботодавець повинен забезпечити проведення відповідних оздоровчих заходів.

Медичні огляди проводяться відповідними закладами охорони здоров'я, працівники яких несуть відповідальність згідно із законодавством за відповідність медичного висновку фактичному стану здоров'я працівника. Порядок проведення медичних оглядів визначається спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі охорони здоров'я.

Отже, нормативно-правові акти з охорони праці – це правила, норми, регламенти, положення, стандарти, інструкції та інші документи, обов'язкові для виконання.

Нормативно-правові акти з охорони праці є обов'язковими для виконання у виробничих майстернях, лабораторіях, цехах, на дільницях та в інших місцях трудового і професійного навчання, облаштованих у будь-яких навчальних закладах.

Державне управління охороною праці здійснюють: Кабінет Міністрів України; спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з нагляду за охороною праці; міністерства та інші центральні органи виконавчої влади; місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування.

Компетенція Кабінету Міністрів України в галузі охорони праці забезпечує реалізацію державної політики в галузі охорони праці; подає на затвердження Верховною Радою України загальнодержавну програму поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища; спрямовує і координує діяльність міністерств, інших центральних органів виконавчої влади щодо створення безпечних і здорових умов праці та нагляду за охороною праці.

Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади: проводять єдину науково-технічну політику в галузі охорони праці; розробляють і

реалізують галузеві програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища за участю профспілок; здійснюють методичне керівництво діяльністю підприємств галузі з охорони праці; укладають з відповідними галузевими профспілками угоди з питань поліпшення умов і безпеки праці; беруть участь в опрацюванні та перегляді нормативно-правових актів з охорони праці; організовують навчання і перевірку знань з питань охорони праці; створюють у разі потреби аварійно-рятувальні служби, здійснюють керівництво їх діяльністю, забезпечують виконання інших вимог законодавства, що регулює відносини у сфері рятувальної справи; здійснюють відомчий контроль за станом охорони праці на підприємствах галузі.

Місцеві державні адміністрації у межах відповідних територій: забезпечують виконання законів та реалізацію державної політики в галузі охорони праці; формують за участю представників профспілок, Фонду соціального страхування від нещасних випадків і забезпечують виконання цільових регіональних програм поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, а також заходів з охорони праці у складі програм соціально-економічного і культурного розвитку регіонів; забезпечують соціальний захист найманих працівників, зокрема зайнятих на роботах з шкідливими та небезпечними умовами праці, вживають заходів до проведення атестації робочих місць на відповідність нормативно-правовим актам з охорони праці; вносять пропозиції щодо створення регіональних (комунальних) аварійно-рятувальних служб для обслуговування відповідних територій та об'єктів комунальної власності; здійснюють контроль за додержанням суб'єктами підприємницької діяльності нормативно-правових актів про охорону праці [86].

Повноваження в галузі охорони праці асоціацій, корпорацій, концернів та інших об'єднань визначаються їх статутами або договорами між підприємствами, які утворили об'єднання. Для виконання делегованих об'єднанням функцій в їх апаратах створюються служби охорони праці.

За порушення нормативно-правових актів про охорону праці, створення перешкод у діяльності посадових осіб органів державного нагляду за охороною праці, а також представників профспілок, винні особи притягаються до дисциплінарної, адміністративної, матеріальної, кримінальної відповідальності згідно із законом.

6.2. Розроблення і реалізація заходів щодо захисту працівників об’єкта (цеху, дільниці) від наслідків надзвичайних ситуацій

До комплексу дій держави і підприємств щодо попередження надзвичайних ситуацій належать відслідковування передумов і вплив можливих подій на їх розвиток, а в разі виникнення надзвичайної ситуації збір, опрацювання, аналіз і передача у встановленому порядку інформації, підготування проектів і прийняття відповідних невідкладних рішень, термінові дії з локалізації і ліквідації надзвичайної ситуації; ослаблення й ліквідація наслідків надзвичайної ситуації; організація компенсації втрат населенню.

Для вирішення цих завдань створена Постійна урядова комісія з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій.

Для оперативного реагування на надзвичайні ситуації або їх загрозу відповідно до наказу Державної служби України з надзвичайних ситуацій діє оперативна мобільна група (ОМГ).

Для вирішення завдань у галузі запобігання виникнення надзвичайних ситуацій створюється Державна інспекція цивільного захисту України, на яку покладається контроль:

- за експлуатацією діючих підприємств, споруд і потенційно небезпечних об'єктів, включаючи контроль за наявністю засобів колективного й індивідуального захисту, майна цивільної оборони, систем контролю й оповіщення;

• збереженням, транспортуванням, використанням, знешкодженням і похованням сильнодіючих отруйних, радіоактивних і вибухонебезпечних речовин, а також здійснення заходів щодо запобігання їх аварійних викидів;

• дотриманням будівельних норм і правил інженерно-технічних заходів цивільної оборони, а також техногенної безпеки на хімічно, пожежо- і вибухонебезпечних об'єктах.

Основне призначення Цивільного захисту:

♦ у мирний час – забезпечення надійного захисту населення й народного господарства від наслідків значних виробничих аварій, катастроф, стихійних лих і створення умов для їх швидкої ліквідації;

♦ воєнний час – разом із Збройними силами й іншими формуваннями та при активній участі всього населення захистити тил країни від впливу сучасних засобів ураження і забезпечити його стійку роботу.

Організаційна структура ЦЗ України визначається її призначенням, роллю і місцем у загальних оборонних заходах країни, а також системою загальнодержавного устрою, структурою органів управління.

Цивільний захист організований за територіально-виробничим принципом на всій території держави.

Загальне керівництво ЦЗ відповідно до принципу її організації здійснює Кабінет Міністрів України, центральні, місцеві органи державної виконавчої влади, адміністрації підприємств, установ і організацій, незалежно від форм власності.

У містах, районах, селищах, селах керівництво здійснюють виконкоми відповідних місцевих рад.

Начальником ЦЗ України є прем'єр-міністр України. На інших адміністративно-територіальних рівнях функції начальника ЦЗ виконують керівники відповідних органів державної виконавчої влади, голови виконкомів місцевих рад.

У міністерствах, відомствах, на підприємствах, в установах, організаціях і на об'єктах господарської діяльності (ОГД) начальником ЦЗ є керівник.

Безпосереднє керівництво виконанням завдань ЦЗ покладається на штаби цивільного захисту, спеціальні підрозділи міністерств й інших центральних органів державної виконавчої влади, що залучаються для виконання завдань із захисту населення та надання йому допомоги в надзвичайних ситуаціях, а також співробітників ЦЗ підприємств, установ й організацій, чисельний склад яких визначається відповідно до Положення про ЦЗ України.

Для проведення заходів органи управління ЦЗ на підприємствах, установах і в організаціях розробляють плани:

- розвитку й удосконалення ЦЗ;
- дії органів управління й сил ЦЗ в разі надзвичайних ситуацій.

Для надійного і стійкого керування процесами захисту населення в НС і виконання інших функцій застосовується державна система пунктів управління (ПУ):

♦ на державному рівні – захищений ПУ, обладнаний засобами зв'язку, системою життєзабезпечення з цілодобовим чергуванням, розташований поблизу місця дислокації адміністрації Президента, запасний ПУ в заміській зоні (за рахунок держбюджету);

♦ рівні міністерств та інших центральних органів державної влади – запасні ПУ в заміській зоні (за рахунок міністерств, відомств);

♦ обласному рівні - по два запасні ПУ: один у місті, інший – у заміській зоні. Ці пункти обладнуються засобами зв'язку й оповіщення, системами життєзабезпечення;

♦ інших адміністративних рівнях ПУ створюються за місцем дислокації органу, що здійснює керівництво ЦЗ наданому об'єкті, в одному з укриттів ОГД.

При обласних і міських радах утворені постійні комісії з питань техногенно-екологічної безпеки й надзвичайних ситуацій, які очолюють заступники голів виконкомів.

Рішення постійної комісії (ПК) є обов'язковими для всіх без винятку підприємств, установ і органів управління, розташованих на території підвідомчої ради, при якій створена ПК. Робота постійної комісії організується разом з органами МВС, СБУ, військкоматів й ін.

У разі виникнення НС на ПК покладаються основні завдання:

♦ приведення в готовність підпорядкованих органів управління, сил і засобів ЦЗ;

♦ оцінка обстановки й прогнозування можливих наслідків НС;

♦ прийняття екстрених заходів для життєзабезпечення населення, зниження екологічних й матеріальних збитків [86].

Цивільний захист у своїй практичній діяльності спирається на людські й матеріальні ресурси всієї країни. Він є не лише частиною системи соціальних і оборонних заходів, але й всенародною справою.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Сільська рада отримує та витрачає бюджетні кошти згідно затвердженого кошторису та плану асигнувань загального та спеціального фондів. Отже, бюджетне зобов'язання виконується підписанням договорів про придбання матеріалів, інших послуг протягом бюджетного періоду та супроводжується витрачанням бюджетних коштів.

На початку планування доходів та видатків складається проект кошторису установи, де вказують орієнтовні дані згідно норм видатків, які надаються для сільської ради. Кошторис сільської ради є головним фінансовим плановим документом. Крім того, у кошторисі установи записуються усі заплановані видатки та кредитування місцевих бюджетів, однак під час обліку виконання кошторису виникають труднощі у його веденні.

Сільська рада для проведення своєї діяльності має на рахунках грошові кошти, рух яких відбувається у готівковій і безготівковій формах. Аналітичний облік ведуть за реєстраційними рахунками, які відкриваються за кодами класифікації видатків. Облік руху коштів на бухгалтерських рахунках ведеться в накопичувальній відомості руху грошових коштів загального фонду. Бюджетні установи відкривають бюджетні і не бюджетні рахунки в органах ДКСУ з метою забезпечення обслуговування державного та місцевого бюджетів казначейством, та у випадках здійснення операцій, що не відносяться до операцій за виконанням бюджетів. Найбільш об'ємною статтею видатків Васильковецької сільської ради є видатки на заробітну плату. Заробітну плату нараховують відповідно до встановлених чинним законодавством посадових окладів, надбавок за вислугу років, ранг тощо Цільове використання бюджетних коштів базується на дотриманні бюджетних призначень та бюджетних асигнувань розпорядниками коштів.

Безпідставне використання бюджетних коштів відбувається через внаслідок зловживань посадових осіб або недбальство. Контроль за дотриманням бюджетного законодавства та нецільовим використанням бюджетних коштів здійснює Державне казначейство, тому витрачання коштів за КЕКВ, які не відповідають змісту здійсненої операції, виникають лише в окремих випадках. Органом казначейської служби може прийматись рішення щодо зупинення бюджетного асигнування установи, і перенесення відповідної суми на наступний період. Зупинка асигнувань є підставою для коригування кошторису та повідомлення казначейської служби про усунуті недоліки із наданням підтверджуючих документів.

За допущені порушення щодо використання коштів до керівника установи чи органу місцевого самоврядування можуть застосовуватись заходи дисциплінарного впливу відповідно до кодексу про трудове законодавство, а у разі значущого порушення і кримінальної відповідальності до головного бухгалтера застосовуються аналогічна відповідальність.

В процесі аналізу фінансово-господарської діяльності бюджетних установ досліджується стан і розширення системи діяльності бюджетних установ, штатний розпис, надходження та використання бюджетних коштів, та наслідки їхньої діяльності. При цьому якісно побудована аналітична робота забезпечує всеохопленість, достовірність, комплексність, і ясність дослідження діяльності сільської ради, що дасть можливість отримання важливих управлінських рішень.

При виконанні кошторису враховуються ефективність витрачання ресурсів, аналіз відхилень показників у документі, визначення причин цих відхилень, розроблення прогнозів на майбутнє із врахуванням виконаних показників.

Контроль за діяльністю сільської ради полягає у дослідженні стану сільської ради, зіставлення фактичних даних з нормативними, виявлення відхилень та причин цього відхилення. За допомогою інформації реалізовуються дії економічної системи і має вплив на цю систему методом

прийняття управлінських рішень, а також перебуває під повним фінансовим контролем.

Наводивши результати із проведених розрахунків, спостерігається зменшення використання коштів сільською радою села Васильківці у 2018 році від наперед запланованої суми. Варто зауважити, що у порівнянні із попередніми роками (2016-2017 рр.) різниця між затвердженим і фактичним планом становить значно меншу суму –12233,00грн., або на1,93 %. Частка фактичних видатків загального фонду від його затвердженої величини на звітний рік становить 98 %. Отож, затверджені бюджетом видатки у 2017 році у порівнянні із 2016 роком зросли на 91 758 грн., або на 76,9 %, а у 2018 році проти 2017 року на 114 024 грн., або на 54,02 %. У цілому можна сказати, що затверджений бюджетом кошторис видатків зріс на 205 782 грн., або на 172,46 %. Варто зауважити, що змін зазнала і фактична сума видатків, яка також зросла у 2017 році у порівнянні із 2016 року на 152 586,26 грн., або на 262,27 %, а у 2018 році в порівнянні з 2017 роком на 114 289,90 грн., або на 54,22 %. Фактичні видатки кошторису за 2016-2018 рр. зросли на 266 876,16 грн., або на 458,71 %.

Зближення абсолютних значень підсумків затверджених бюджетами спеціального фонду надходжень і видатків за відповідні роки з їх фактичними величинами - саме такий аспект засвідчує проведений нами аналіз. Звичайно ж, таке явище можна вважати позитивною тенденцією щодо обґрунтованості відповідних бюджетних показників і прогнозованості фінансового забезпечення виконання органами місцевого самоврядування своїх повноважень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Атамас П.Й. Облік у бюджетних установах : навчальний посібник. Мін-во освіти і науки України, Дніпропетровський ун-т економіки та права. – Вид. 3–е, переробл. і доп. – К.: ЦУЛ, 2009. – 288 с.

2. Белова І. Історичний огляд правового забезпечення розвитку обліку та контролю [Текст] / Ірина Белова // Прикладна економіка - від теорії до практики : зб. тез доп. Першої Всеукр. наук.-практ. конф. – Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2015. – С. 9-13.

3. Болюх М.А., Заросило А.П. Аналіз господарської діяльності бюджетних установ: Навч.посіб. – К.: КНЕУ. – 2008. – 344 с.

4. Брєжнєва Є. О. Проблемні аспекти державного фінансового контролю на місцевому рівні [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.sophus.at.ua

5. Бруханський Р. Ф. Бухгалтерський облік : підручник / Р. Ф. Бруханський. – Тернопіль : ТНЕУ, 2016. – 480 с.

6. Брязкало А.Є. Удосконалення фінансового забезпечення органів місцевого самоврядування в контексті децентралізації. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://econom.chnu.edu.ua/wp–content/uploads/2017/02/Udoskonalennya–finansovogo–zabezpechennya–organiv.pdf

7. Бубенко І. В., Бутенко В.Л. Проблеми фінансового контролю на регіональному рівні // Економічний простір. – 2008. – №11. – С.51–56.

8. Бухгалтерський облік і контроль у контексті Бюджетного кодексу України: навч. посіб. / С.В. Свірко, І.О. Кондратюк, О.О. Дорошенко, Н. М. Старченко. — К. : ДННУ«Акад. фін. управління», 2012. — 940 с.

9. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. № 2456–VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50–51.

10. Верига Ю.А. Облік у бюджетних установах: навч.посіб. / Ю.А. Верига, Т.В. Гладких, О.В. Артюх, Н.О. Кулявець, А.І. Мілька, – К.: «Центр учбової літератури», 2012. – 592 с.

11. Воськало Н. М. Порівняльна характеристика національних і міжнародних стандартів бухгалтерського обліку для державного сектору / Н. М. Воськало // Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – Вип. 24.4. – С. 258-263

12. Денисюк О.М. Проблеми державного фінансового контролю на місцевому рівні / Денисюк О.М., Гилюк, Л.О. Збірник наукових праць всеукраїнської науково–практичної Інтернет–конференції «Облік, контроль і аналіз в управлінні підприємницькою діяльністю». – Вінниця: Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2015. – С. 12–15.

13. Децентралізація дає можливості. Електронний ресурс міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://decentralization.gov.ua/about

14. Деякі питання реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні Розпорядження Кабінету Міністрів України № 688-р від 22 вересня 2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/688-2016-%D1%80

15. Джога Р. Т. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2001. –250 с.

16. Дорошенко О.О. Трансформація об’єктів бухгалтерського обліку в бюджетних установах у контексті модернізації обліку в державному секторі /. О. Дорошенко // Бізнес-інформ. – 2013. – №2. – С. 209-211.

17. Європейська Хартія про місцеве самоврядування від 15 жовтня 1985 року. Страсбург, Рада Європи. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_036

18. Заячківська О.В. Визнання та оцінка витрат суб’єктами державного сектора / О.В. Заячківська / Збірник наукових праць «Інтеграція та інноваційна трансформація». Випуск XIX, № 1, 2013. – С. 33–38

19. Зміни у справлянні єдиного соціального внеску [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovi–zmini–2015/ediniysotsialniy–vnesok/181862.html

20. Інструкція щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, затверджена наказом МФУ від 21.06.2012 р., № 754. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0456-12

21. Канєва Т. Стан і перспективи розвитку обліку в державному секторі України / Т. Канєва, С. Шевченко // Вісник КНЕУ. – 2010. – №5 – С. 33–40. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://visnik.knteu.kiev.ua/files/2010/05/4.pdf

22. Кириленко О.П. Місцеві фінанси: підручник / за редакцією О.П. Кириленко. – К.: Знання, 2006. – 677 с.

23. Кириленко О.П. Теоретичні та практичні аспекти фінансового механізму забезпечення органів місцевого самоврядування в Україні / О.П. Кириленко // Світ фінансів. – 2010. – Випуск 1. – С. 17–28.

24. Кириленко О. П. Проблеми фінансового забезпечення повноважень органів місцевого самоврядування [Текст] / О. П. Кириленко // Методологічні проблеми фінансової теорії та практики в умовах проведення системних реформ : матеріали Загальноунів. наук. конф. проф.-викл.– Тернопіль : Вектор, 2012. – Ч. 1. – С. 6–8.

25. Ковальчук С.П. Визначення пріоритетних напрямів удосконалення системи фінансового контролю в контексті європейської інтеграції / Ковальчук С.П. Загородня І.О. Збірник наукових праць всеукраїнської науково–практичної Інтернет–конференції «Облік, контроль і аналіз в управлінні підприємницькою діяльністю». – Вінниця: Видавничо–редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2015. – С.16–18.

26. Кодекс України про адміністративні правопорушення №8073-Х від 07.12.1984 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731–10

27. Кондратюк І.О. Індикатор ефективності використання бюджетних коштів – фінансовий результат у секторі ЗДУ // Фінанси, облік і аудит. – 2010. – № 16. – С. 242 – 247.

28. Конституція України. Закон України № 254/96-ВР від 28 червня 1996 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80

29. Кримінальний Кодекс України, введений в дію Постановою Верховної Ради Української РСР № 8074–10 від 07.12.84, ВВР 1984, додаток до № 51, ст. 1123. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/80731–10

30. Крук, О. М. Аналіз кошторису видатків бюджетних установ / Крук, О. М., Кончатна, В. С. // Вісник Донбаської державної машинобудівної академії № 3 (39). – 2016. – С. 107 – 112.

31. Кугай І.В. Бухгалтерський облік доходів і видатків суб’єктів державного сектору: національні особливості та зарубіжні тенденції. Причорноморські економічні студії. Розділ 7. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. – Випуск 9 – 1. – 2016. – С. 113–116.

32. Ларікова, Т.В. Особливості обліку та автоматизації власного капіталу в державному секторі. Причорноморські економічні студії розділ. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. – Випуск 11. – 2016. – С. 225–229.

33. Левицька С.О. Облік та аналіз діяльності бюджетних установ: Монографія. – Рівне: УДУВГП, 2004. – 233 с.

34. Ловінська Л. Г. Завдання контролю за дотриманням методологічних засад бухгалтерського обліку суб'єктами господарювання державного сектора економіки/ Л.Г. Ловінська // Фінансовий контроль. – № 6, 2005. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http: //

www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/35306;jsessionid=4EB5A9939E61C98DA62B9D76CB58DAFF

35. Максімова В.Ф. Перспективи вдосконалення облікової системи в бюджетних установах // Бізнес–Інформ, 2014. – № 7. – С.230–234. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http:// http://dspace.oneu.edu.ua/jspui /bitstream/123456789/2487/1/

36. Марущак Л.І. Оренда невитребуваних земельних часток (паїв) як додаткове джерело фінансування місцевих бюджетів / Л.І. Марущак, П.О. Марущак // Фінансова система України. Збірник наукових праць. – Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2011. – Випуск 16. – С. 192–196.

37.Марценяк Н.О. Реформування бухгалтерського обліку бюджетних установ: проблеми та перспективи // Науковий вісник БДФА. –2010. – № 4. – С. 346 – 351.

38. Методичні вказівки з питань порядку перевірки бухгалтерського обліку і фінансової звітності в бюджетних установах, затверджені наказом від 26.12.2000 № 104 // Бухгалтерський облік і фінансова звітність – об'єкти фінансового контролю. Методичний посібник. – К. : Атіка, Ельга–Н, 2003. – С. 60 – 98.

39. Методичні рекомендації щодо облікової політики суб’єкта державного сектору, затверджені наказом Міністерства фінансів України N 11 від 23 січня 2015 року.

40. Михайлов М. Г. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: навчальний посібник / М. Г. Михайлов, М. І. Телегунь, О. П. Славкова ; ред. М. Г. Михайлова. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 384 с.

41. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку для державного сектору 1 «Подання фінансових звітів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_013

42. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2000 : Пер. з англ. / За ред. С.Ф. Голова. – К. : ФПБАУ, 2000. – 1272 с.

43. Мороз П. Нецільове використання бюджетних коштів: як не припуститися помилки. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://buhbudget.com.ua/ua/journal/buhbudget/article/749

44. Назарова К.О. Аналіз господарської діяльності бюджетних установ. – К.О. Назарова, Т. А. Кумченко. / За заг. ред. Г. О. Кравченко – [навч. посіб.] – К.: Київ.нац.торг.-екон.ун.-т, 2013.- 206. – 209с.

45. Науменко А.М. Сутність та необхідність децентралізації в процесі реформування економіки України // А.М. Науменко / Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво. – 2007. – №3, – С. 157–160.

46. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 135 «Витрати», затверджене наказом Міністерства фінансів України № 568 від 18.05.2012 р. (Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства фінансів № 1135 від 23.12.2016 р.)

47. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 124 «Доходи», затверджене наказом Міністерства фінансів України № 1629 від 24.12.2010 р. (Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства фінансів № 1135 (z0015–17) від 23.12.2016 р.).

48. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності», затверджено наказом Міністерства фінансів України № 1541 від 28.12.2009 р. (у редакції наказу Міністерства фінансів України № 1629 від 24.12.2010 р.)

49. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 «Запаси», Затверджене наказом Міністерства фінансів України № 1202 від 12.10.2010 р. (із змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства фінансів № 568 від 18.05.2012 р., № 1163 від 25.11.2014 р., № 664 від 23.07.2015 р.).

50. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 122 «Нематеріальні активи», затверджене наказом Міністерства фінансів України № 1202 від 12.10.2010 р.

51. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 121 «Основні засоби», затверджене наказом Міністерства фінансів України № 1202 від 12.10.2010 р.

52. Облік у бюджетних установах : навч.– метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / Р.Т. Джога, Л.М. Сінельник, І.О. Кондратюк, В.В. Петруніна. – К.: КНЕУ, 2006. – 296 с.

53. Офіційний сайт Групи компаній «Парус» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://parus.ua

54. Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://minfin.gov.ua

55. Палюх М. Контрольна функція бухгалтерського обліку [Текст] / Микола Палюх // Прикладна економіка - від теорії до практики : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. - Тернопіль : ФОП Осадца Ю. В., 2017. - С. 161-164.

56. Плиса В. Й. Бухгалтерський облік : навчальний посібник [Текст]/ В. Й. Плиса, З. П. Плиса. – К. : Каравела, 2010. – 480 с. – (Українська книга).

57. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755–VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgibin/laws/main.cgi?nreg=2755–17

58. Порядок застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі від 29.12.2015 № 1219 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0085–16/paran11#n11

59. Порядок зменшення бюджетних асигнувань розпорядникам бюджетних коштів, затверджений постановою КМУ № 255 від 17.03.2011 р..

60. Порядок зупинення операцій з бюджетними коштами, затверджений постановою КМУ № 21 від 19.01.2011 р.

61. Порядок повернення бюджетних коштів до відповідного бюджету в разі їх нецільового використання, затверджений постановою КМУ № 1163 від 22.12.2010 р.

62. Порядок призупинення бюджетних асигнувань, затверджений наказом Мінфіну № 319 від 15.05.2002 р.

63. Порядок складання фінансової та бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, затверджений наказом Міністерства фінансів України від 24.01.2012 р., № 44. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0196-12

64. Про безготівкові розрахунки в Україні у національній валюті: Постанова, Інструкція, Форма типового документа, прийнята Національним Банком України від 21.01.2004 № 22 / [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04.

65. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України, прийнятий Верховною Радою України від 16.07.1999 № 996-XIV / [Електронний ресурс]Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14.

66. Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи. Закон України від 28 грудня 2014 року № 71–VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/71–19

67. Про Державний бюджет України на 2016 рік: Закон України, прийнятий Верховною Радою України від 22.12.2015 № 4282-VI / [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4282-17.

68. Про державну статистику України: Закон України прийнятий Верховною Радою України від 01.01.2001 / [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/2001.01.

69. Про добровільне об’єднання територіальних громад. Закон України № 157-19 від 04.09.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/157-19

70. Про загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Закон України № 1629-IV від

18.03.2004р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1629-15

71. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням і похованням: Закон України, прийнятий Верховною Радою України № 2240-III / [Електронний ресурс]-Режим доступу: http://zakon2. rada.gov.ua/laws/show/2240-14

72. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності. Закон України № 1160-15 із змінами і доповненнями. Редакція від 26.11.2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1160-15?test=C/DMfi7EI7u76sZ.Zikd

73. Про затвердження деяких нормативно–правових актів з бухгалтерського обліку в державному секторі. Наказ міністерства фінансів України № 1219 від 29.12.2015 р. {Із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства фінансів № 1135 від 23.12.2016 р., № 571 від 13.06.2017 р.} [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0085–16

74. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі. Наказ Міністерства фінансів України № 1203 від 31.12.2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0161-14

75. Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ. Постанова Кабінету міністрів України № 228 від 28.02.2002 із змінами та доповненнями.[Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-%D0%BF

76. Про затвердження Стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007– 2015 роки: постанова КМУ від 16.01.2007 р. №34 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP070034.html.

77. Про затвердження типових форм первинної облікової документації зі статистики з праці : наказ Державного комітету статистики України від 05.12.2008 р. № 489 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/norm_doc/2008/489/489_2008.htm

78. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 07.08.2011 № 3610–17 / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2011. № 16. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97–%D0%B2%D1%80

79. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні. Назва закону в редакції Закону № 5463-vi від 16.10.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-12

80. Про прийняття Конституції України і введення її в дію, Закон України № 254к/96-ВР від 28 червня 1996 року – Редакція від 30.09.2016, (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141) // Законодавство України. [Електронний ресурс]. – режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254

81. Про Стратегію розвитку системи управління державними фінансами: Розпорядження КМУ від 01.08.2013 р. №774–р [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/774

82. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. Розпорядження Кабінету міністрів України № 333-р від 1 квітня 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80

83. Про форми меморіальних ордерів бюджетних установ і порядок їх складання: Наказ, Інструкція, прийнята Державним казначейством від 27.07.2000 № 68 / [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0570-0.

84. Русін В. М. Фінансове забезпечення реалізації власних і делегованих повноважень органів місцевого самоврядування : дис. ... канд.

екон. наук : 08.00.08 / В. М. Русін. – Тернопіль : ТНЕУ, 2013. – 289 с. http://dspace.tneu.edu.ua/handle/316497/1610

85. Свірко С.В. Організація бухгалтерського обліку в бюджетних установах. – С.В. Свірко — [навч.посіб.] — К.: КНЕУ, 2009. —380с.

86. Стеблюк М.І. Цивільна оборона та цивільний захист: Підручник. / М.І.Стеблюк. – К: Знання-Прес, 2009.– 487 с.

87. Спільник І.В. Економічний аналіз: навч.-метод. комплекс дисципліни (для студентів економічних спеціальностей)./ І.В. Спільник, О.М. Загородна//– Тернопіль: ТНЕУ, 2012. – 432 с.

88. Стефанюк І.Б. Удосконалення механізму фінансового забезпечення органів місцевого самоврядування // Фінанси України. – 2013, – №2, – С. 71–82.

89. Ткачук Н.М., Кравчук В.О. Фінансування бюджетних установ: теоретична сутність, форми і методи // Наука й економіка. – 2010. – № 2 (18). – С. 99–105.

90. Фокша Л.В. Пріоритетні напрями вдосконалення фінансового контролю в сучасних умовах // Право і суспільство. – 2014. − № 6–2. – С. 104–108.

91. Хомуляк Т. І. Особливості обліку у бюджетних установах в умовах сьогодення / Т. І. Хомуляк // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки. – 2014. – № 2. – С. 75-81.

92. Шара Є. Ю. Бухгалтерський облік у бюджетних установах і організаціях: навчальний посібник / Є. Ю. Шара, О. М. Андрієнко, Л. І. Жидеєва ; Нац. Ун-т державної податкової служби України. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 440 с.

93. Юрченко О.Б. Організація обліку видатків бюджетних установ за новою економічною класифікацією та їх відображення у звітності/ О.Б. Юрченко // Збір. наук.–техн. праць Науковий вісник НЛТУ України.– 2013. –

Вип. 23.15. – с. 283–289. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nltu.edu.ua/nv/Archive/2013/23_15/283_Jur.pdf

94. Яцко М.В. Процеси подання та оприлюднення фінансової звітності: змістовне наповнення понять / М.В. Яцко // Зб. наук. пр. Луцького національного технічного університету. Вип. 9(33). – Ч.3. – Редкол.: відп. ред. д.е.н., професор Герасимчук З.В. – Луцьк, 2012. – С. 538-546.

Д О Д А Т К И